

Liquidatieplan

**Verkenning naar mogelijkheden tot
en consequenties van opheffing gemeenschappelijke
regeling Recreatiegemeenschap Salland**

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Recreatiegemeenschap Salland	5
2.1.	Gemeenschappelijke regeling Recreatiegemeenschap Salland	5
2.2.	Omvang en ambitie o.b.v. Begroting 2018	7
2.3.	Recreatief-toeristische voorzieningen	9
2.3.1.	Fietspaden	10
2.3.2.	Wandel- en fietsroutenetwerken	11
2.3.3.	Passantenhaven Wijhe	12
2.3.4.	Kanostoepen	12
2.3.5.	Parkeer- en picknickplaatsen, TOP's, TIP's, zitbanken, fietsbruggen/rekken, sport-/speeltoestellen, vee-roosters en afvalbakken	13
2.4.	MJOP Recreatiegemeenschap Salland 2016-2026	14
3.	Gemeentelijke voorwaarden opheffing	15
4.	Actuele ontwikkelingen routenetwerken	16
4.1.	Toekomstverkenning routenetwerken Overijssel	16
4.2.	Actuele routeprojecten in Overijssel	18
5.	Bevindingen & voorstel/voorkeursopties, financieel en juridische implementatie	21
5.1.	Bevindingen & voorstel/voorkeursopties	21
5.2.	Afwikkeling van de Balansposten en Financieel	27
5.3.	Aspecten juridisch, personeel en archief	34

Bijlagen

1.	Brieven met gemeentelijke voorwaarden opheffing RGS	36
2.	Lijst met geïnterviewde personen	42
3.	MJOP Recreatiegemeenschap Salland 2016-2026	43
4.	Quick scan Recreatiegemeenschap Salland	44
5.	Brief RGS aan gemeenten inzake uitstel besluitvormingsproces	46
6.	'Staat van investeringen' bij concept Jaarrekening 2017	48
7.	'Staat van langlopende geldleningen 2018'	49
8.	'Factsheet's 'Fietsen Overijssel 2017' + 'Regiomonitor Salland 2015'	50

1. Inleiding

Op 1 november 1968 trad de gemeenschappelijke regeling voor de Recreatiegemeenschap Salland (hierna grRGS) in werking. De basis lag in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

De Recreatiegemeenschap Salland (hierna RGS), een samenwerkingsorgaan op het gebied van openluchtrecreatie, had (en heeft nog steeds) tot doel het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het terrein van de openluchtrecreatie binnen de gebiedsgrenzen.

Ten tijde van de oprichting in 1968 kende de RGS negen leden, inmiddels is het leden aantal gedaald tot drie, zijnde de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte (de DOWR-gemeenten). De gemeenten Heino, Wijhe, Olst, Bathmen, Diepenveen, Hellendoorn en Holten zijn in de loop der jaren door diverse herindelingsrondes opgeheven, en soms opvolgend uit de RGS getreden.

Ter uitvoering van de genoemde doelstelling benoemt de grRGS de volgende taken voor de RGS:

- a. het opstellen en actueel houden van een recreatieplan, dat rekening houdt met enerzijds de te verwachten nationale, regionale en lokale behoeften van de recreatievormen en anderzijds met de natuurlijke gesteldheden van het gebied.
- b. het, waar mogelijk in samenwerking met anderen, bevorderen van:
  1. de instandhouding en verbetering van het natuur- en landschapsschoon;
  2. het coördineren van de plannen van de deelnemers;
  3. de bereikbaarheid van de recreatieterreinen;
  4. de instandhouding c.q. de verbetering en totstandkoming van de nodige gebouwen, terreinen, en werken ten dienste van de openluchtrecreatie;
  5. samenwerking met naburige gemeenten en andere instellingen en lichamen inzake de bij a. genoemde doelstellingen;
  6. overleg over eventuele maatregelen op het gebied van de openbare orde, rust, zedelijkheid en gezondheid, in het belang van de bij a. genoemde doelstellingen;
  7. overige, de openluchtrecreatie in zijn gebied dienende activiteiten, en in het algemeen van al datgene, dat zal bijdragen tot verbetering van de recreatiemogelijkheden.
- c. het verzamelen van gegevens, het inrichten van een documentair archief, het geven van voorlichting en het verstrekken van adviezen, verband houdende met het voorgaande onder a. en b.

Door de jaren heen is de beleidsmatig ontwikkelende taak benoemd onder a. steeds minder prominent geworden. Op dit moment is de RGS grotendeels een beherende uitvoeringsorganisatie zonder beleidsambities. Er is geen recreatieplan aanwezig (zie ook a hierboven)

De kosten van het beheer en onderhoud werden tot en met 2012 op een 50%-50%-basis gedekt door de deelnemers aan de RGS en de provincie Overijssel. In juni 2012 heeft de provincie Overijssel besloten om de boekjaarsubsidie voor het beheer en onderhoud van de recreatief-toeristische voorzieningen met ingang van 1 januari 2013 stop te zetten. In overleg met de provincie Overijssel is een financiële overgangsregeling ad € 284.800,-- getroffen voor de jaren 2013 t/m 2016.

Door het wegvallen van het provinciale boekjaarsubsidie, het ontbreken van een gemeentelijke meerjarige oplossing voor deze financiële aderlating, de transformatie van een ontwikkelend recreatieschap (incl. recreatieplan) naar een behorend recreatieschap van de recreatief-toeristische (basis)voorzieningen hebben het Dagelijks en Algemeen Bestuur van de RGS op 16 maart 2016 besloten om een Quick Scan naar de mogelijkheden van opheffing uit te voeren. Onder de voorzieningen worden hierbij verstaan: de recreatief-toeristische fietspaden, de fiets- en wandelroutenetwerken, de Toeristische Overstap Punten (hierna TOP's), de Toeristische Informatie Punten (hierna TIP's), de parkeer- en picknickplaatsen, alsmede de passantenhaven te Wijhe,

Het Dagelijkse Bestuur (hierna DB) van de RGS heeft op basis van de Quick Scan op 30 mei 2016 (zie bijlage 4) besloten om een projectorganisatie op te zetten die een verkenning doet naar de mogelijkheden tot en consequenties van opheffing van de grRGS. De projectorganisatie, in de vorm van een Ambtelijke Werkgroep 'Toekomst RGS', bestaat uit een externe projectleider, een externe secretaris, een lid vanuit de RGS (de secretaris daarvan) en drie gemeentelijke leden, zijnde de ambtelijke accounthouders RGS van de drie nog deelnemende gemeenten.

Op 30 mei is het onderstaande, globale tijdsplan door het DB geaccordeerd. Op een later moment is dat tijdsplan ook met de betreffende colleges en gemeenteraden gedeeld.

- Principebesluit verkenning deelnemende gemeenten	2016 derde kwartaal
- Opstellen liquidatieplan	2016 vierde kwartaal/2017 eerste kwartaal
- Liquidatieplan voor aanvulling naar gemeenteraden	2017 tweede kwartaal
- Vaststellen liquidatieplan door RGS	2017 tweede kwartaal
- Besluit tot opheffing door gemeenteraden	2017 derde kwartaal
- Besluit tot opheffing naar provincie Overijssel	2017 derde kwartaal
- Overdracht rechten en verplichtingen	2017 derde/vierde kwartaal
- Afronding liquidatie	2017 vierde kwartaal
- Opgeheven RGS	2017 uiterlijk 31 december.

Op 16 maart 2017 hebben het Dagelijks en het Algemeen Bestuur van de RGS, op basis van een beknopte schriftelijke en uitgebreidere mondelinge rapportage, de voortzetting van de verkenning naar de mogelijkheden tot en consequenties van de opheffing van de grRGS bekrachtigd.

De inventarisatie van de lijst van voorzieningen en de contracten en overeenkomsten is verzorgd door de Ambtelijk Werkgroep 'Toekomst RGS'. Voor de uitwerking van de financiële en juridische gevolgen van de mogelijke opheffing, is aanvullende kennis van specialisten aangetrokken. Voor de financiële uitwerkingen was meer uitwerkingstijd gemoeid dan vooraf was voorzien, waardoor bovenstaand tijdsplan niet haalbaar bleek.

Het DB heeft op 20 september 2017 besloten om, mocht er tot een liquidatie besloten worden, de beoogde liquidatiedatum RGS te verschuiven naar 1 januari 2019 in plaats van 1 januari 2018.

De voorliggende verkenning is het definitieve plan ter invulling van de mogelijke opheffing van de gemeenschappelijk regeling Recreatiegemeenschap Salland. Dit overeenkomstig artikel 40 van de gemeenschappelijk regeling Recreatiegemeenschap Salland. Het Algemeen Bestuur RGS stelt dit plan, gehoord de gemeenteraden van de inmiddels drie deelnemende gemeenten, uiteindelijk vast. De uitvoering ervan ligt in handen van het Dagelijks Bestuur van de RGS.

Conform een ingebrachte voorwaarde van de gemeenteraden, is het de bedoeling dat de recreatief toeristische basisvoorzieningen van de RGS op (minimaal) hetzelfde kwaliteitsniveau behouden blijven voor (toeristisch) Salland. Dit betekent dat zij, bij een werkelijke opheffing van de RGS, in eigendom overgedragen moeten worden aan andere instanties. Tevens moet het jaarlijkse beheer en onderhoud bij een beheersorganisatie ondergebracht moeten worden.

2. Recreatiegemeenschap Salland

2.1 Gemeenschappelijke regeling Recreatiegemeenschap Salland

De gemeenschappelijke regeling voor de Recreatiegemeenschap Salland (hierna grRGS), is gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: de Wet).

De Wet schrijft voor dat de raden, colleges en burgemeesters van twee of meer gemeenten een gemeenschappelijke regeling kunnen treffen ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten. Colleges kunnen niet eerder tot het treffen van een regeling overgaan, dan nadat toestemming van alle gemeenteraden is verkregen. Mocht door de colleges tot opheffing van de gemeenschappelijke regeling besloten worden, dan is daarvoor toestemming van alle gemeenteraden benodigd.

De Wet zegt het als onderstaand:

- artikel 1, eerste lid: dat de raden, colleges en burgemeesters van twee of meer gemeenten een gemeenschappelijke regeling kunnen treffen ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten.
- artikel 1, tweede lid: dat de colleges niet tot het treffen van een regeling overgaan, dan nadat toestemming van de gemeenteraden is verkregen.
- artikel 9, eerste lid: dat de voor onbepaalde tijd getroffen regeling bepalingen omtrent opheffing vermeldt. Hierbij moet artikel 1 in acht genomen worden.
- artikel 26, eerste lid: dat het gemeentebestuur van de plaats van vestiging de regeling zendt aan gedeputeerde staten van de provincie waarin de deelnemende gemeenten zijn gelegen.
- artikel 26, tweede lid: dat het gemeentebestuur de regeling tijdig bekend maakt in alle deelnemende gemeenten, door kennisgeving van de inhoud van de regeling in de Staatscourant.
- Artikel 26, vierde lid: dat lid 1 en lid 2 ook van toepassing is op het besluit tot opheffing van de regeling.

De gemeenschappelijke regeling voor de Recreatiegemeenschap Salland geeft aan dat het openbare lichaam de gemeenschappelijke belangen behartigt via de uitvoering van haar taken. Over opheffing en liquidatie besluit het Algemeen Bestuur van de RGS. Zij stelt daartoe een liquidatieplan vast. Over dit liquidatieplan hoort zij vooraf de betrokken colleges en gemeenteraden. De betreffende gemeenteraden besluiten mede op basis van het liquidatieplan tot opheffing van de regeling. Het Dagelijks Bestuur van de RGS voert de liquidatie daarna uit. De colleges nemen het opheffingsbesluit op in de daarvoor bedoelde registers. De gemeente Deventer deelt tenslotte de opheffing mede aan Gedeputeerde Staten en publiceert de opheffing in de Staatscourant.

De grRGS zegt het als volgt:

- artikel 2, eerste lid: dat er een openbaar lichaam is met de naam Recreatiegemeenschap Salland (*hierna de RGS*).
- artikel 3, eerste lid: dat de RGS tot doel heeft het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de (*inmiddels 3*) deelnemers op het terrein van de openluchtrecreatie in ruime zin binnen de grenzen.

- Artikel 3, tweede lid: dat de taken de volgende zijn:
1. het opstellen en actueel houden van een recreatieplan, dat rekening houdt met enerzijds de te verwachten nationale, regionale en lokale behoeften van de recreatievormen en anderzijds met de natuurlijke gesteldheden van het gebied;
  2. het, waar mogelijk in samenwerking met anderen, bevorderen van;
    - 2.1 de instandhouding en verbetering van het natuur- en landschapsschoon;
    - 2.2 het coördineren van de plannen van de deelnemers;
    - 2.3 de bereikbaarheid van de recreatieterreinen;
    - 2.4 de instandhouding, de verbetering en totstandkoming van de nodige gebouwen, terreinen, en werken ten dienste van de openluchtrecreatie;
    - 2.5 samenwerking met naburige gemeenten en andere instellingen en lichamen m.bt. de bij artikel 3, eerste lid, genoemde doelstellingen;
    - 2.6 overleg over eventuele maatregelen op het gebied van de openbare orde, rust, zedelijkheid en gezondheid, in het belang van de bij artikel 3 eerste lid, genoemde doelstellingen;
    - 2.7 overige, de openluchtrecreatie in zijn gebied dienende activiteiten, en in het algemeen van al datgene, dat zal bijdragen tot verbetering van de recreatiemogelijkheden.
  3. het verzamelen van gegevens, het inrichten van een documentair archief, het geven van voorlichting en het verstrekken van adviezen, verband houdende met het voorgaande.
- artikel 5, eerste lid: dat de RGS de totstandkoming en exploitatie van voorzieningen, in het belang van haar doelstellingen, ter hand kan nemen. Hiervoor is vooraf instemming van de gemeenteraden benodigd.
- artikel 40, eerste lid: de regeling kan worden opgeheven door daartoe strekkende besluiten van de gemeentebesturen van alle deelnemers (*inmiddels drie*).
- artikel 40, tweede lid: dat de opheffing pas ingaat, op de dag volgende op die waarop de besluiten in de door B&W bijgehouden registers zijn opgenomen.
- artikel 40, derde lid: bij een opheffing besluit het Algemeen Bestuur van de RGS tot liquidatie en stelt daartoe de benodigde regelen.
- artikel 40, vierde lid: het liquidatieplan voorziet in de verplichtingen van de (*inmiddels drie*) deelnemers in de financiële gevolgen van opheffing. Dit plan wordt door het Algemeen Bestuur van de RGS, de bevoegde organen van de (drie) deelnemers gehoord, vastgesteld.
- artikel 40, vijfde lid: het liquidatieplan bevat een personeelsplan dat zoveel mogelijk voorziet in de herplaatsing van het personeel, alsmede voor de financiële gevolgen van dit personeel.
- artikel 40, zesde lid: het Dagelijks Bestuur is belast met de liquidatie.
- artikel 44, tweede lid: het bevoegde orgaan van de gemeente Deventer zendt de ingestelde regeling naar Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel. (artikel 26 van de Wet wijst de opheffing ook aan dit orgaan toe).

2.2 Omvang en ambitie o.b.v. Begroting 2018

Door gemaakte keuzes in de afgelopen jaren is de Recreatiegemeenschap Salland getransformeerd van een ontwikkelend schap naar een beherend schap. Keuzes waren nodig om m.n. de gevolgen van het wegvallen van de provinciale boekjaarsubsidie per 1/1/2013 op te vangen. De Begroting 2018 is een beleidsarme begroting en heeft een compactere vorm dan die uit voorgaande jaren.

Lasten 2018

De totale lasten volgens de Begroting RGS 2018 bedragen € 364.647,--. De baten komen uit op € 354.546,--. Daarom is er een negatief resultaat van € 10.101,--. De gemeenten Deventer, Raalte en Olst-Wijhe, met een totaal aantal inwoners van 154.159, dragen de kosten.

Onderverdeeld naar recreatieve voorzieningen kan m.b.t. de lasten het volgende aangegeven worden:

	<u>Lasten</u>	<u>Gemeentelijke bijdragen</u>	<u>Onttrekking reserves</u>
- Fietspaden	€ 172.684,--	€ 147.408,--	€ 25.276,--
- Passantenhaven	€ 17.766,--	€ 12.274,--	€ 3.509,-- (*)
- Routenetwerken Fietsen, Kano, Wandelen, TOP's	€ 86.303,--	€ 65.067,-- (*)	€ 20.707,--
- Algemeen beheer	€ 103.860,--	€ 103.860,--	€ 0,--
	----- +	----- +	----- +
	€ 380.613,--	€ 328.609,-- (*)	€ 49.492,-- (*)
	=====	=====	=====

(*) = er is een onderhoudsopbrengst kanostoepen in de Schipbeek en het Twentekanaal ad € 529,-- vanuit Twente. Daarnaast is er een opbrengst van € 1.983,-- vanuit de exploitatie van de passantenhaven.

De gemeentelijke bijdragen worden via de vaste verdeelsleutel (het aantal inwoners in de gemeenten) verdeeld. De verdeelsleutel is per 1 januari 2017 als volgt (de verdeelsleutel is ook de basis voor de Begroting 2018 RGS):

- Deventer	99.295 inwoners	= 64,41 %
- Raalte	36.907 inwoners	= 23,94 %
- Olst-Wijhe	17.957 inwoners	= 11,65 %
	----- +	----- +
Totaal	154.159	100,00 %
	=====	=====

Gemeentelijke bijdragen

De gemeentelijke bijdragen zijn in 2018 als volgt te verdelen over de gemeenten en de verschillende voorzieningen:

	<u>Deventer</u>	<u>Raalte</u>	<u>Olst-Wijhe</u>	<u>Totaal</u>
- Fietspaden	€ 94.947,--	€ 35.291,--	€ 17.171,--	€ 147.408,--
- Passantenhaven	€ 7.906,--	€ 2.939,--	€ 1.430,--	€ 12.274,--
- Routenetwerken Fietsen, Kano, Wandelen, TOP's	€ 41.910,--	€ 15.578,--	€ 7.579,--	€ 65.067,--
- Algemeen beheer	€ 66.896,--	€ 24.864,--	€ 12.100,--	€ 103.860,--
	----- +	----- +	----- +	----- +
	€ 211.659,-- (*)	€ 78.672,-- (*)	€ 38.280,-- (*)	€ 328.611,-- (*)
	(64,41%)	(23,94%)	(11,65%)	(100%)
	=====	=====	=====	=====

(*) = in deze lastenverdeling is de onttrekking in 2018 aan de reserves ad € 10.101,-- nog niet meegenomen.

Per inwoner is de last van de voorzieningen in 2018 als volgt:

- Fietspaden	€ 0,956 per inwoner
- Passantenhaven	€ 0,080 per inwoner
- Routenetwerken, TOP's	€ 0,422 per inwoner
- Algemeen beheer	€ 0,674 per inwoner
	----- +
totaal	€ 2,132 per inwoner
	=====

Geldleningen en reserves

De langlopende geldleningen en de reserves verlopen in 2018 als volgt:

	<u>Geldleningen (5 st.)</u>	<u>Reserves</u>	<u>Verschil</u>
- 1 januari 2018	€ 506.200,--	€ 585.632,--	+ € 79.432,--
- 31 december 2018	€ 454.943,--	€ 575.530,--	+ € 120.587,--

Voor nadere informatie over de reserves zie de 'Begroting RGS 2018'.

Op 31 december 2018 is de stand van de geldleningen als volgt:

1. uit 1993	€ 0,--
2. uit 1996	€ 27.227,--
3. uit 1997	€ 62.567,--
4. uit 2006	€ 99.774,--
5. uit 2014	€ 265.375,--
	----- +
Totaal	€ 454.943,--
	=====

Voor nadere informatie zie overzicht BNG in bijlage 7.

Op 1 januari 2018 en 31 december 2018 kunnen de reserves als volgt uitgesplitst worden:

	<u>1-1-2018</u>	<u>31-12-2018</u>
- Algemeen	€ 308.511,--	€ 274.359,--
- Onderhoud voorzieningen	€ 205.205,--	€ 210.413,--
- Groot onderhoud fietspaden	€ 71.916,--	€ 90.757,--
	----- +	----- +
Totaal	€ 585.632,--	€ 575.530,--
	=====	=====

Voor nadere informatie zie de 'Begroting RGS 2018'.

2.3. Recreatief-toeristische voorzieningen

De recreatief-toeristische voorzieningen die de RGS beheert en onderhoud bestaan samengevat uit:

- Fietspaden	57,1 km	
- bermsloot		2 stuks
- dijktalud		2 stuks
- meidoornhaag		1 stuks
- bosstrook		1 stuks
- hekwerk		5 stuks
- schuilhut		1 stuks
- Fietsroutenetwerk	521 Km	
- Routeborden		4.168 stuks
- Kooppuntpaneel		122 stuks
- Informatiepaneel		9 stuks
- Route Rondje Salland	205 km	
- Route Rondje Deventer	45 km	
- Landelijke Fietsroutes	83 km	
- Wandelroutenetwerk	825 km	
- Startpuntpaneel		50 stuks
- Keuzepuntpalen		444 stuks
- Routepalen		3.300 stuks
- klaphekje		9 stuks
- overstapjes		6 stuks
- wandelsluis		4 stuks
- landhek		1 stuk
- afzetting met palen		1 stuk
- Sallandpad	130 km	
- Sallandse Zandloper	45 km	
- Rondje Deventer	35 km	
- Schipbeekpad	26 km	
- Passantenhaven Wijhe		1 stuk
- Parkeer-/picknickplaats		5 stuks
- TOP's		8 stuks
- TIP's		22 stuks
- Kooppuntpaneel op TIP's/Top's		30 stuks
- Fietsbrug		4 stuks
- Kanostoepen		20 stuks
- Picknicksets		8 stuks
- Zitbanken		30 stuks
- Sport-/speeltoestellen		3 stuks
- Fietsenrekken		23 stuks
- Afvalbakken		9 stuks

Genoemde voorzieningen vormen voor het merendeel een belangrijke basis voor het toeristische product Salland. Het is van groot belang dat deze voorzieningen openbaar toegankelijk blijven voor de recreatief-toeristische gebruikers, zodat ondernemers en organisaties deze voorzieningen kunnen aanwenden voor hun (toeristische) productontwikkeling.

2.3.1. Fietspaden

De RGS heeft 57,1 kilometer fietspaden in beheer en onderhoud. Daarvan is bijna 32 kilometer verhard, en ruim 25 kilometer voorzien van een halfverharding. De verdeling over het grondgebied van de gemeenten is als volgt:

- Deventer	27,1 kilometer (47,5%, 30 paden);
- Raalte	18,2 kilometer (31,9%, 27 paden);
- Olst-Wijhe	11,8 kilometer (20,6%, 10 paden).
	----- +
	57,1 kilometer
	===

De verhardingssoort van de fietspaden is zeer variabel. Er zijn in totaal zeven verschillende soorten verhardingsmateriaal aanwezig. Dit zijn: asfalt, beton, klinkers, graustabiël, grauwaske, kleischelpen, Schots graniet. De breedte van de paden loopt over het algemeen uiteen van 0,5 meter tot 2 meter. Twee uitzonderingen zijn de paden te Raalte (20 meter) met een breedte van 3 meter, en te Deventer (150 meter) met een breedte van 3,5 meter.

De ondergrond van de fietspaden kent verschillende eigenaren. De verdeling over de eigenaren is als volgt:

- RGS	20,049 kilometer
- Deventer	7,525 kilometer
- Raalte	4,840 kilometer
- Olst-Wijhe	0,650 kilometer
- Waterschap R&IJ	2,360 kilometer
- Waterschap DOD	3,900 kilometer
- Staatsbosbeheer	2,670 kilometer
- Derden Deventer	3,780 kilometer
- Derden Raalte	0,520 kilometer
- Derden Olst-Wijhe	0,670 kilometer
- Gedeeld diverse partners	10,135 kilometer
	----- +
	57,099 kilometer
	=====

2.3.2. Wandel- en fietsroutenetwerken

De Overijsselse routenetwerken voor wandelen en fietsen behoren tot de basisvoorzieningen binnen de vrijetijdseconomie in Overijssel. Deze routevoorzieningen zijn al jarenlang van hoge kwaliteit, en worden door de gebruikers ook als zodanig beoordeeld en gewaardeerd (zie ook bijlage 8). Van 2011 t/m 2013 was een Overijsselse gemeente de wandelgemeente van het jaar, en in 2013 was Overijssel de beste fietsprovincie van Nederland. In mei 2017 heeft Overijssel de maximale score (vijf sterren) behaald in de 'Kwaliteitsmonitor' van het Fietsplatform Nederland. Twee jaar geleden behaalde Overijssel nog vier sterren. In de afgelopen twee jaren hebben de drie Overijsselse routebureaus, met medewerking van provincie Overijssel, een extra impuls gegeven aan het fietsnetwerk. Honderden kilometers aan nieuwe bewegwijzerde routes, rustpunten, themaroutes, alsmede een online routeplatform zijn gerealiseerd.

In Salland worden 521 kilometer fietsroutenetwerk en 825 kilometer wandelnetwerk beheerd en onderhouden. Dit is inclusief bebording in omvang van:

	Fietsroutenetwerk	Wandelroutenetwerk
Routeborden	4.168 st.	
Knooppuntpanelen	122 st.	
Informatiepanelen	9 st.	
Routepalen		3.300 st.
Keuzepuntpalen		444 st.
Startpuntpanelen		50 st.
Totaal aantal km	521 km	825 km

Wanneer de aan het fiets- en wandelroutenetwerk gekoppelde voorzieningen op basis van de werkelijke locatie op het grondgebied van de gemeenten aan de drie gemeenten worden toegedeeld, komt het volgende beeld naar voren:

Fietsroutenetwerk (na actualisatie 2016-2017)						
Gemeente	Knooppunten	Panelen op knooppunten	Kilometers	Routeborden 8 per km	Panelen OV-kanaal	
Deventer	50	44	182	1456	4	
Olst-Wijhe	32	29	141	1128	0	
Raalte	<u>49</u>	<u>49</u>	<u>198</u>	<u>1584</u>	<u>5</u>	
Totaal	131	122	521	4168	9	

↘ (overige gecombineerd bij TIP/TOP)

Wandelroutenetwerk (na actualisatie 2016-2017)					
Gemeente	Startpunten/panelen	Keuzepuntpalen	Kilometers	Routeborden 4/km	
Deventer		18	186	347	1388
Olst-Wijhe		15	124	247	988
Raalte		<u>17</u>	<u>134</u>	<u>231</u>	<u>924</u>
Totaal		50	444	825	3300

Via de beide routenetwerken worden geen directe inkomsten verkregen.

2.3.3. Passantenhaven Wijhe

De passantenhaven Wijhe is gerealiseerd in 1989 en gerevitaliseerd in 2012. Het gehele terrein behelst een haven met zes seizoenligplaatsen, acht passantenligplaatsen, één toiletunit, een loswal, tien camper-overnachtingsplaatsen en diverse parkeerplaatsen. Sinds 2016 is ook een drijvende horecavoorziening aanwezig, waarvan de exploitant voor de jaren 2017 en 2018 de havenmeesterfunctie uitvoert. Voor die tijd stelde Olst-Wijhe, via detachering, aan RGS een havenmeester beschikbaar.

De inkomsten voor RGS worden verkregen via de opbrengst vanuit de seizoenligplaatsen en het liggeld van de horecaboot. In 2018 zijn deze inkomsten begroot op € 2.400,--.

2.3.4. Kanostoepen

De RGS heeft op dit moment twintig kanostoepen in beheer en onderhoud. Achttien daarvan liggen in de Schipbeek. Twee liggen in de Nieuwe Wetering. Elf van de twintig bevinden zich in de gemeente Deventer en twee in Raalte. De overige zeven bevinden zich in Twente (vijf), dan wel de Achterhoek (twee).

2.3.5. Parkeer- en picknickplaatsen, TOP's, TIP's, zitbanken, fietsbruggen/rekken, sport-/speeltoestellen, vee-roosters en afvalbakken.

De RGS heeft onder andere acht TOP's, tweeëntwintig TIP's, acht picknicksets, vijf picknick- en parkeerplaatsen, vier fietsbruggen, dertig zitbanken, drieëntwintig fietsrekken, drie sport-/speeltoestellen en negen afvalbakken in beheer en onderhoud. Onderstaand overzicht geeft aan in welke gemeente deze voorzieningen zich bevinden.

	<u>Deventer</u>	<u>Raalte</u>	<u>Olst-Wijhe</u>
TOP	2	3	3
TIP	9	7	6
Schuilhut	1	-	-
Parkeer/picknickplaats	1	1	3
Picknickset	4	4	0
Zitbank	15	13	2
Fietsrek	12	9	2
Fietsbrug	4	-	-
Sport/speeltoestel	-	3	-
Vee-rooster	-	2	-
Afvalbak	3	6	-
Klaphek	2	4	3
Overstapje	-	-	6
Wandelsluis	-	4	-
Landhek	-	1	-
Bermsloot	2	-	-
Dijktalud	1	-	1
Meidoornhaag	-	-	1
Bosstrook	-	1	-
Hekwerk	5	-	-

Er worden geen directe inkomsten verkregen via deze voorzieningen.

2.4. MJOP Recreatiegemeenschap Salland 2016-2026

In 2016 is een MJOP door het bestuur van de RGS vastgesteld. Het MJOP betreft voornamelijk langjarig ingepland groot onderhoud aan fietspaden, en daarnaast een kleine post voor voorzieningen/ bebording. Het MJOP wordt normaliter om de twee jaar bijgesteld, echter in 2017 is het MJOP op basis van de actuele ontwikkelingen tweemaal bijgesteld. De geactualiseerde planning (zie bijlage 3) is op 13 december 2017 door het bestuur vastgesteld. De in het geactualiseerde MJOP opgenomen werkzaamheden 2017 zijn in 2017 uitgevoerd.

De onderhoudsbedragen t.b.v. goot onderhoud fietspaden en voorzieningen (m.n. bebording) voor de jaren 2018-2026 zien er, op basis van de geactualiseerde planning (zie bijlage 3), als volgt uit.

	<u>Fietspaden</u>	<u>Voorzieningen</u>	<u>Totaal</u>
Kosten 2018	€ 8.733,--	€ 1.887,--	€ 10.620,--
Kosten 2019	€ 4.272,--	€ 6.168,--	€ 10.440,--
	----- +	----- +	----- +
	€ 13.005,--	€ 8.055,--	€ 21.060,--
Kosten 2020 - 2026	€ 65.406,--	€ 0,--	€ 65.406,--
	----- +	----- +	----- +
Totaal	€ 78.411,--	€ 8.055,--	€ 86.466,--
	=====	=====	=====

De onderhoudsbedragen t.b.v. fietspaden verdeeld naar de gemeenten en de jaren levert het volgende beeld op:

	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021-2026</u>	<u>Totaal</u>
Deventer	€ 3.165,--	€ 4.272,--	€ 52.011,--	€ 0,--	€ 59.448,--
Raalte	€ 5.568,--	€ 0,--	€ 4.959,--	€ 0,--	€ 10.527,--
Olst-Wijhe	€ 0,--	€ 0,--	€ 8.436,--	€ 0,--	€ 8.436,--
	----- +	----- +	----- +	----- +	----- +
	€ 8.733,--	€ 4.272,--	€ 65.406,--	€ 0,--	€ 78.411,--
	=====	=====	=====	=====	=====

3. Gemeentelijke voorwaarden opheffing

In juli 2016 heeft het bestuur van de RGS de gemeenteraden van de drie betreffende gemeenten kenbaar gemaakt dat zij een verkenning is gestart naar de mogelijkheden tot en de consequenties van het opheffen van de gemeenschappelijke regeling. Gelijktijdig zijn de raden uitgenodigd om de gevoelens over een mogelijke opheffing van de RGS aan te geven. Tevens is verzocht naar aandachtspunten en voorwaarden waarmee in de verkenning rekening gehouden moet worden.

In oktober 2016 hebben de colleges, mede namens de gemeenteraden gereageerd. De reacties zijn opgenomen in bijlage 1. Samengevat zijn de onderstaande voorwaarden ingebracht. Deze zijn verwerkt in de onderhavige verkenning:

Voorwaarden	Gemeenten		
	Deventer	Raalte	Olst-Wijhe
1. Kwaliteitsniveau van de huidige voorzieningen handhaven.	X	X	X
2. Minimaal financieel neutrale uitvoering van huidige werkzaamheden in nieuwe opzet.	X	X	X
3. Complete financiële uitwerking (incl. reserves en groot onderhoud).	X		X
4. Soepele overgang naar nieuwe opzet. Helderheid over de voorzieningen en staat van onderhoud en eigendom.	X	X	X
5. Goede overgang personeel (secretaris) RGS		X	

4. Actuele ontwikkelingen routenetwerken

4.1. Toekomstverkenning routenetwerken Overijssel

De Overijsselse routenetwerken voor wandelen en fietsen behoren tot de basisvoorzieningen binnen de vrijetijdseconomie. Deze routevoorzieningen zijn al jarenlang van hoge kwaliteit, en worden door de gebruikers ook als zodanig beoordeeld. Van 2011 t/m 2013 was een Overijsselse gemeente de wandelgemeente van het jaar, en in 2013 was Overijssel de beste fietsprovincie van Nederland. In 2017 heeft Overijssel de maximale score van vijf sterren behaald in de 'Kwaliteitsmonitor' van het Fietsplatform Nederland.

Echter, de laatste jaren staat Overijssel niet meer in de top van de wandelgemeenten, en in 2015 bleek Overijssel voorbijgestreefd door twee andere provincies als beste fietsprovincie. Op het gebied van onderhoud blijft Overijssel op dit moment achter. Het onderhoud en het beheer staan onder druk. Dit is voornamelijk het gevolg van de per 1 januari 2013 stopgezette structurele provinciale bijdrage aan de recreatieve voorzieningen. Voor de jaren 2013 t/m 2016 waren nog budgetten vanuit de destijds getroffen financiële overgangsregeling beschikbaar.

In Overijssel worden de fiets- en wandelroutenetwerken onderhouden en beheerd, dan wel wordt het beheer en onderhoud georganiseerd, door drie organisaties, te weten, Regio Twente, Marketing Oost (i.s.m. de gemeenten in Noordwest Overijssel) en de Recreatiegemeenschap Salland (*).

In opdracht van Gastvrij Overijssel, een netwerk van partners in de vrijetijdseconomie in Overijssel, is in november 2016, door de heer P. Zoon, oud-burgemeester van de gemeente Raalte, een verkenning opgeleverd naar de toekomst van de routenetwerken voor wandelen, fietsen en paardrijden.

De verkenning 'Toekomstverkenning routenetwerken Overijssel' geeft aan dat:

1. Alle geïnterviewden vinden dat overheden (financieel) verantwoordelijk zijn voor onderhoud, beheer en ontwikkeling van routenetwerkvoorzieningen.
2. De routebureaus niet verantwoordelijk zijn voor het onderhoud en de aanleg van fysieke infrastructuur.
3. Overheden niet per sé de uitvoerende partij hoeven te zijn als het om beheer en onderhoud gaat.
4. Alle geïnterviewden niet afwijzend staan tegenover één routebureau voor geheel Overijssel. Dit idee wordt als zinvol en kansrijk geacht om onderhoud, beheer en ontwikkeling van de netwerkvoorzieningen efficiënt te organiseren.

De verkenning adviseert Gastvrij Overijssel om:

- A. De gemeenten en de routebureaus in Overijssel aan te sporen om met elkaar in gesprek te gaan over de oprichting van één routebureau voor Overijssel;**
- B. Voor de portefeuillehouders van de Overijsselse gemeenten en de bestuurders van de drie routebureaus een inspiratie-bijeenkomst te organiseren.**

Vervolg

Om de conceptgedachten over de onderhavige RGS-verkenning te toetsen bij gelieerde partners is bilateraal met hen afgestemd. Regio Twente heeft aangegeven dat de conclusie A uit het rapport van Gastvrij Overijssel, op dit moment voor Twente niet aan de orde is. Een fusie tussen de diverse routebureau 's tot één Overijssels routebureau is eind 2016 door de Twentse gemeenten afgewezen. Dit onder andere op basis van het op dit moment goed georganiseerde en gefinancierde beheer en onderhoud van de Twentse routestructuren. Twente is wel bereid om in gesprek te gaan om zo meer duidelijkheid te verkrijgen over de voordelen en voorwaarden van een meer formelere samenwerking, dan op dit moment aan de orde is.

Het voorgaande heeft Marketing Oost (incl. bijbehorend routebureau), Regio Twente (incl. bijbehorend routebureau), Landschap Overijssel en de Recreatiegemeenschap Salland aangezet tot een gezamenlijk, aftastend overleg op 18 april 2017, waarin nader gesproken is over de mogelijkheden om te komen tot een vorm van verdergaande samenwerking. Alle partijen

onderkennen de voordelen van en de noodzaak om te (blijven) komen tot een goede en afgestemde samenwerking. De routenetwerken, als kwalitatief hoogwaardige, consument gerichte recreatief-toeristische voorziening, verlangen dit.

Midden 2017 zijn de eerste bevindingen vormgegeven in een mogelijke samenwerkingsagenda. Betrokken partners hebben op basis hiervan aangegeven dat er op vele onderwerpen goed samengewerkt kan worden. Dit heeft geleid tot het bestuurlijk ondertekenen van een intentieovereenkomst van alle Overijsselse routeorganisaties (voor de intentieovereenkomst zie de separate notitie 'Toekomstige organisatie recreatieve routenetwerken Salland'. Afgesproken is dat, binnen een organisch groeimodel, per 2018 samengewerkt wordt om de kwaliteit van de Overijsselse routenetwerken verder te verbeteren en meerwaarde te bereiken voor de gebruikers van de routenetwerken, de eigen organisaties en andere belanghebbenden.

Er kan samengewerkt worden op de volgende gebieden:

- Afstemmen beleid kwaliteitsniveau routenetwerken;
- Visie, meerjarenprogramma en plan doorontwikkeling;
- Werkwijzen en financiering;
- Kennisdelen.

Minimaal eenmaal per jaar worden dan de resultaten van de samenwerking geëvalueerd, en op basis daarvan wordt de agenda en de afspraken bijgesteld. De intentieovereenkomst geldt vooralsnog tot het eerste evaluatiemoment.

Op dit moment is het van belang om dit traject, als deelnemer, te volgen. Wat de mogelijke gevolgen zijn voor het takkenpakket is nu nog niet aan te geven.

Voor de onderhavige liquidatieverkenning levert het traject rond de intentieovereenkomst vooralsnog geen passende mogelijkheid op voor het onderbrengen van het onderhoud en het beheer van de fiets- en wandelroutenetwerken.

(*) = In grote delen van Overijssel (ook in Salland) liggen nog andere routenetwerken dan die voor fietsen en wandelen. Dit zijn de routenetwerken voor paardrijden en mountainbiken. Salland kent alleen een netwerk voor mountainbiken. Dit wordt beheerd en onderhouden door Salland Marketing en de Stichting IJsselland

4.2. Actuele routeprojecten in Overijssel

In Overijssel lopen op dit moment de volgende routeprojecten.

1. Project 'Kwaliteitsimpuls Beleving Toeristische Routestructuren 2015-2017'.

Deze kwaliteitsimpuls in de jaren 2014-2017 is een samenwerking tussen Marketing Oost, het Routebureau Oost, Kennispunt Oost, de Recreatiegemeenschap Salland, Regio Twente, het Routebureau van de Regio Twente en het tot 2015 bestaande Twents Bureau voor Toerisme. Het is een project dat valt onder het programma 'Overijssel: de nummer één fiets- en wandelprovincie'. Het doel is het vergroten van de bekendheid van en de samenhang tussen de Overijsselse regionale routenetwerken. Midden 2018 is dit project officieel in totaliteit uitgevoerd.

Het project kent de volgende programmalijnen:

- Kwaliteit : oplossen van knelpunten in routes, realiseren van (informatie)voorzieningen langs routes, economische meerwaarde van routes, basis voor een routeplanner, Twentse dorpsroutes;
- Beleving : realiseren van thema- & stads routes, routes voor doelgroepen, waterbeleving, schuilhutten in WaterReijk;
- Verleiding : realiseren regionale apps, marketing & promotie;.
- Monitoring : houden van een stakeholdersonderzoek, inzichtelijk maken van de kwaliteit van routestructuren, monitoring op resultaten en doelen.

De provincie Overijssel ondersteunt dit initiatief met een bijdrage van ruim € 1.750.000,--.

2. Initiatief '365 Dagen Fietsen in Overijssel 2016-2019'.

Dit project is een initiatief van de Stichting 365 dagen fietsen in Overijssel i.o. in opdracht van de Stuurgroep 365 dagen fietsen in Overijssel en loopt vanaf 2016.

De kernorganisatie wordt gevormd door de kernpartners Sportservice Overijssel en Marketing Oost/Marketing Overijssel i.o.

Het initiatief zet de fiets de aankomende jaren in Overijssel centraal en kent de volgende vijf programmalijnen:

1. Omgeving & Infrastructuur	- Kwaliteitsimpuls Beleving Routenetwerken + verder gaande optimalisering, innovatief onderhoud, participatie landelijk fietsplatform en oprichting van regionale 'Fiets Innovatie Hubs', Centrum van de Fiets op de Sallandse Heuvelrug.
2. Productontwikkeling & Innovatie	- Projecten gericht op recreatie, sport, gezondheid, veiligheid en ketenmobiliteit.
3. Evenementen	- Opzetten Fietsevenementen, zoals fietsweken in diverse Overijsselse steden en regio's, opzetten Overijsselse jaarkalender.
4. Crossovers	- Uitbreiden FeelFood-concept en koppelen aan de 'Green-line' van het NBTC.
5. Vermaking & Onderzoek	- Opzetten Communityportal '365 dagen Fietsen.nl', opzetten database t.b.v. jaarkalender.

De provincie Overijssel ondersteunt dit initiatief met een bijdrage van € 400.000,--.

Een van de nieuwe producten van de tweede programmalijn zijn de op 8 mei 2018 door de Stichting geïntroduceerde 'Kromme sturen routes Overijssel'. Het beheer en onderhoud van deze zes routes wordt toegedacht aan de drie Overijsselse routebureau's.

3. Gastvrij Overijssel Programma Vrijtijdseconomie 2016- 2020.

Dit programma is een uitwerking van het Manifest 'Heerlijk en Gastvrij Overijssel 2.0', dat een initiatief is van RECRON, Koninklijke Horeca Nederland, Hiswa, VNO-NCW Midden, MKB-Nederland Midden, ANWB, Landschap Overijssel, Marketing Oost, Windesheim en Saxion.

De focus van dit programma ligt op het vergroten van de aantrekkelijkheid van Overijssel als bestemming voor bezoek en verblijf. Aan de vijf programmalijnen, met ieder weer een aantal deelprogramma's, zijn uitvoeringsbudgetten gekoppeld. De tweede programmalijn 'Omgeving & Route Infrastructuur' kent het deelprogramma 'Versterken beleving routestructuren fase II'. Binnen dit deelprogramma wordt aangegeven dat duurzaam onderhoud en beheer van de routestructuren extra inzet van de beheerders vraagt. Benodigde middelen worden geraamd op € 3,65 miljoen, en moeten door de gemeenten (€ 2,4 miljoen) en door Europa/overig (€ 1,25 miljoen) ingebracht worden.

4. Koersdocument 'Fiets Overijssel'.

Om de ontwikkelingen rond mobiliteit en overheidsbudgetten bij elkaar te brengen is dit koersdocument eind 2014 opgesteld. Vanuit een helikopterperspectief is een samenhangend provinciaal beleid rondom 'de fiets' geformuleerd en zijn kaders gesteld voor programma's en projecten die het fietsgebruik (utilitair en recreatief) te laten groeien. Als planhorizon is 2020 gesteld. De ambities m.b.t. recreatief-toeristisch fietsen komt via het 3^e thema 'Beleving' naar voren. Het gaat dan om het ervaren van de fysieke omgeving. Als nadere uitwerking is aangegeven dat meer combinaties gemaakt gaan worden tussen het beleid voor utilitair en recreatief fietsen, alsmede de uitwerking daarvan. Het document spreekt zich niet over de wijze van uitvoering en wie daarvoor, wanneer, en met welke middelen aan de lat staat.

5. Bevindingen & voorstel/voorkeursopties, financieel en juridische implementatie

5.1. Bevindingen & voorstel/voorkeursopties

Vooraf

Het is de wens en bedoeling dat de recreatief toeristische voorzieningen van de RGS op (minimaal) hetzelfde kwaliteitsniveau behouden blijven voor (toeristisch) Salland. Zij zullen, bij opheffing van de RGS, daarom overgedragen moeten worden aan andere instanties die het eigendom en het beheer en onderhoud op zich gaan nemen. De consequenties van de opheffing van de grRGS dienen te worden vermeld in het op te stellen liquidatieplan. Artikel 40, vierde lid van de gemeenschappelijke regeling Regeling Recreatiegemeenschap Salland geeft aan dat het liquidatieplan voorziet in de verplichtingen van de (*inmiddels drie*) deelnemers in de financiële gevolgen van opheffing. In dit hoofdstuk worden de financiële gevolgen van de liquidatie zo goed als mogelijk in beeld gebracht. Hierbij zijn de financiële verplichtingen die voortvloeien uit het beëindigen van de gemeenschappelijke regeling aan de hand van de programma's in de Jaarrekening 2017 vermeld. Daarnaast wordt per balanspost de voorgestelde wijze van afwikkeling aangegeven. Voor een aantal posten is er een keuze in de wijze van afwikkeling. Dit is vermeld bij de betreffende post.

Tijdens de diverse gesprekken (voor lijst geïnterviewde personen zie bijlage 2) is er, conform een van de voorwaarden meegegeven door de gemeenteraden, vanuit gegaan dat de op dit moment aanwezige voorzieningen (minimaal op het huidige kwaliteitsniveau) behouden moeten blijven, en dat openbare toegankelijkheid het uitgangspunt is.

De volgende bevindingen en voorstel/voorkeursopties zijn uit de interviews met de huidige en mogelijke toekomstige eigenaren en beheerders gedestilleerd. De oordelen van de aangetrokken financieel en juridisch specialisten is hierbij meegenomen.

Uitgangspunten bij de toerekening en verdeling

De exploitatielasten van de activiteiten van de grRGS worden vanaf het begin van de regeling hoofdzakelijk gedragen door de deelnemende gemeenten, verdeeld op basis van het inwoneraantal. Het criterium van het inwoneraantal is altijd de verdeelsleutel geweest voor de bijdragen van de deelnemende gemeenten.

Het ligt dan, in alle redelijkheid, in de lijn om bij de liquidatie deze verdeelsleutel eveneens toe te passen waardoor ook recht wordt gedaan aan het verleden.

Er zijn door de deelnemende gemeenten voorwaarden voor opheffing ingebracht. Een aantal van die voorwaarden zijn toekomstgericht (beleidsvormend) en kunnen niet worden vertaald in de financiële gevolgen voor een liquidatie van de RGS. Door de liquidatie komt er een eind aan de gemeenschappelijke regeling en zal de eventuele gewenste toekomstige samenwerking in een andere vorm moeten geschieden.

Indien er voorwaarden richting de toekomst worden gesteld zal er beleidsmatig iets in een andere vorm of opzet moeten worden geregeld waarin door de gemeenten wordt bijgedragen. Hierdoor is het mogelijk om beleid te vormen, uit te voeren en te controleren. Dit valt buiten de (financiële) liquidatie van de gemeenschappelijke regeling.

De periode tot aan de liquidatie kan worden gebruikt om deze nieuwe vormen c.q. opzet van samenwerking ambtelijk beleidsmatig voor te bespreken en voor te bereiden, waarbij ook de financiële consequenties van de keuzes worden betrokken. Dit zal, zoals aangegeven, geen onderdeel vormen van de liquidatie van de huidige gemeenschappelijke regeling.

Zoals aangegeven wordt per programma van de Jaarrekening 2017, aangegeven welke verplichtingen daaruit kunnen voortvloeien wanneer de gemeenschappelijke regeling wordt opgeheven. De Jaarrekening 2017 kent 4 programma's:

- A. Algemeen Beheer;
- B. Recreatieve voorzieningen;
- C. Fietspaden;
- D. Passantenhaven Wijhe

Daarnaast is er een afzonderlijk overzicht van de Algemene dekkingsmiddelen

A. Programma 'Algemeen Beheer'

- Bij het programma 'Algemeen Beheer' bestaan de lasten volgens de Jaarrekening 2017 uit:

<u>Lasten</u>	
Inhuur personeel	€ 54.889
Advisering derden	€ 290
Beheers- en administratiekosten	€ 25.452
Accountantskosten regulier	€ 10.768
Advisering toekomst RGS	€ 30.163
Verzekeringen	€ 2.568

- Deze lasten komen bij een liquidatie van de grRGS te vervallen. Een aantal overeenkomsten met betrekking tot dienstverlening en verzekeringen dienen formeel (tijdig) te worden opgezegd.
- De post 'Beheers-en administratiekosten' betreft een vergoeding voor de dienstverlening die wordt verricht door de gemeente Deventer. De gemeente Deventer heeft aangegeven dat zij, indien vroegtijdig bij hun wordt aangegeven dat van de diensten ten aanzien van beheer en administratie door de grRGS geen gebruik meer wordt gemaakt, daar geen financiële consequenties voor de grRGS uit voortvloeien.
- Uit de detacheringsovereenkomst d.d. 20 januari 2012 met de gemeente Raalte, voor het inlenen van de coördinator, vloeien wel verplichtingen voort. Vanuit de detacheringsovereenkomst, artikel 4a juncto artikel 11 lid 7, zijn afspraken gemaakt ten aanzien van de beëindiging van de detachering. Hierbij geldt onder andere voor zowel de werkgever en werknemer dat zij moeten kijken of betrokkene in een andere functie kan worden geplaatst binnen de organisatie van de werkgever, waarbij ook wordt gekeken naar mogelijkheden binnen de gemeente Deventer en Olst Wijhe. Indien plaatsing niet binnen de organisatie mogelijk is wordt extern gekeken. De uit de beëindiging van de detachering voortvloeiende verplichtingen die leiden tot lasten dienen te worden meegenomen in de liquidatie exploitatie. Hiervoor dient een berekening te worden gemaakt. De afwikkeling van deze verplichting die voortvloeit uit deze overeenkomst kent drie mogelijkheden met verschillende financiële consequenties:

1. Inspanningsverplichting voor zowel de werkgever als werknemer om binnen de gestelde termijn in de overeenkomst te kijken naar een passende functie binnen de gemeente Raalte, Deventer of Olst-Wijhe en de medewerker hierin te plaatsen. Indien plaatsing binnen deze gemeenten niet mogelijk is wordt extern gekeken. Indien de medewerker kan worden geplaatst binnen de gestelde termijn zijn er geen financiële consequenties die bij de liquidatie moeten worden meegenomen;
2. Indien er geen plaatsingsmogelijkheid binnen de gestelde termijn is gevonden volgt een reguliere ontslagprocedure met een wettelijk te volgen traject. Indien dit aan de orde is dient rekening te worden gehouden met de daaruit voortvloeiende verplichtingen (WW en na-wettelijke WW ca). Op grond van een ontvangen berekening van de gemeente Raalte moet ten aanzien van deze situatie in de exploitatie van de liquidatie rekening te worden gehouden met een kostenpost die kan oplopen tot ca € 220.000;
3. De gemeente Raalte heeft aangegeven dat het gebruikelijk is om in de situatie zoals bij de opheffing van de RGS een frictiekostenbenadering te kiezen. In een dergelijke benadering wordt er voor gekozen om achterblijvende kosten (zoals in dit geval de loonkosten van de coördinator) af te bouwen in een bepaalde periode, meestal vier jaar. Een dergelijke benadering zou volgens de berekening van de gemeente Raalte neerkomen op een afkoopbedrag aan frictiekosten van ca € 110.000.

Voorstel/voorkeursoptie

Het voorstel is om zo spoedig mogelijk invulling te geven aan de inspanningsverplichting om te kijken naar de mogelijkheden om de betreffende medewerker binnen de gemeente Raalte, Deventer of Olst-Wijhe in een passende functie te plaatsen. Vervolgens eveneens extern naar mogelijkheden te gaan kijken. In onze opvatting zou in- en extern gelijktijdig moeten worden gekeken naar 'voorbijkomende' mogelijkheden.

Indien beleidsmatig vanuit de samenwerkende gemeenten zich de mogelijkheid voordoet dat er een

'Routebureau' wordt opgericht om de bestaande fiets- en wandelroutenetwerken inclusief bijbehorende voorzieningen op niveau te houden, wordt verzocht om hier nadrukkelijk bij te betrekken of de betreffende medewerker een rol daarin kan gaan vervullen. De huidige bijdragen van de gemeenten kunnen daarvoor bijvoorbeeld als dekking dienen. **Zoals hiervoor al aangegeven is dit, een beleidsmatig vraagstuk, en daarom geen onderdeel van de (financiële) liquidatie en enkel bedoeld als denkrichting.** Hierdoor kan worden 'bespaard' op de eventuele frictiekosten als gevolg van de beëindiging van de detachering. **Mocht het zo zijn dat deze inspanningen niet de gewenste plaatsing van de medewerker opleveren, dan wordt geadviseerd te kiezen voor de afkoop aan frictiekosten van ca € 110.000. Deze kosten worden dan opgenomen als exploitatielast van de liquidatie.**

B. Programma 'Recreatieve voorzieningen'

- De lasten van dit programma (zie lijst paragraaf 2.3) zijn gerelateerd aan het onderhoud van de fiets- en wandelroutenetwerken incl. bijbehorende voorzieningen (zoals hekjes, overstapjes), thematische routes, de TOP's en de TIP's, kanovoorzieningen, de toeristische overstappunten en de parkeer- en picknickplaatsen. De lasten bestaan voornamelijk uit kapitaallasten voor de fiets- en wandelroutenetwerken en het onderhoud.
- M.b.t. de routestructuren is ambtelijk overleg gevoerd met de Marketing Oost, de Regio Twente, alsmede met de provincie Overijssel. Marketing Oost heeft aangegeven dat zij het beheer en onderhoud niet als een kerntaak van haar organisatie ziet. Haar huidige takenpakket, v.w.b. het beheer en onderhoud van de routestructuren, vraagt om een herpositionering. Op basis van de uitkomsten van onderhandelingen over het beheer en onderhoud zal Marketing Oost besluiten of en hoe zij deze taken gaat positioneren en (laten) uitvoeren. Regio Twente heeft aangegeven dat het beheer en onderhoud van de routestructuren (en fietspaden) in haar werkgebied goed is geborgd. Zowel qua uitvoerende capaciteit als qua bijbehorende financiën. Een opgang naar een Overijsselse routebureau, zoals verwoord in 'Toekomstverkenning routenetwerken Overijssel' is voor Twente op dit moment een stap te ver. Overname van het beheer van en onderhoud aan de Sallandse routes is (na nadere vormgeving van de bijbehorende afspraken) wellicht mogelijk, maar mag niet ten koste gaan van de huidige, goed lopende Twentse werkwijze. Op de korte termijn is een geleidelijke natuurlijke nauwere samenwerking, zoals verwoord in de concept uitkomsten van de brainstorm, realistischer. Dit zou op termijn wellicht een opmaat kunnen vormen voor het Overijsselse routebureau. De routebijeenvakkomsten genoemd in Hoofdstuk 4.1, hebben begin 2018 geleid tot de beschreven intentieovereenkomst van alle Overijsselse routeorganisaties. Binnen een organisch groeimodel, wordt per 2018 samengewerkt om de kwaliteit van de Overijsselse routenetwerken verder te verbeteren en meerwaarde te bereiken voor de gebruikers van de routenetwerken, de eigen organisaties en andere belanghebbenden. Voor de onderhavige verkenning levert dit traject vooralsnog geen passende mogelijkheid op voor het onderbrengen van het onderhoud en het beheer van de routestructuren. Een nauwe(re) samenwerking op de onderdelen: doorontwikkeling, kennisdeling, inkoop(voordelen), meldpunt schades, gezamenlijke projectaanvragen en lobby lijken op de korte termijn haalbaar. Op dit moment is het voor de RGS van belang om dit traject, als deelnemer, te volgen.
- Met betrekking tot de kanostoepen is ambtelijk overleg gevoerd met de provincie Overijssel (i.v.m. het provinciale 'Kanoplan 2012'), het Waterschap Drents Overijsselse Delta, Waterschap Rijn & IJssel (m.b.t. de Schipbeek). De resultaten zijn ambtelijk besproken in de gemeenten Raalte en Deventer. Beide waterschappen geven aan dat de betreffende kanoroutes niet frequent gebruikt worden. Verder zijn zij van mening dat de onderhoudsstaat van de kanostoepen onder de maat is. Daar moet, met het oog op de veiligheid en het aanbieden van een recreatief-toeristisch kwaliteitsproduct, op afzienbare termijn een kwalitatieve upgradering plaatsvinden. Rijn & IJssel heeft aangegeven dat zij, mochten de stoepen in stand blijven, met het oog op veiligheidseisen ballenlijnen en waarschuwborden bij de stuwen moet gaan plaatsen. Het alternatief van instandhouding is verwijdering van de kanostoepen op kosten van de RGS. Hiermee is dit recreatief-toeristische product dan niet meer beschikbaar. Voor verwijdering is expliciet een ontheffing van de Keur nodig. Een concept offerte geeft aan dat de verwijderingskosten van negentien kanostoepen in totaliteit circa € 21.335,-- (excl. BTW) bedragen. Voor één kanostoep komt dat dan op circa € 1.125,-- (excl. BTW). De gemeente Deventer heeft aangegeven dat zij de elf kanostoepen in haar gemeente wil behouden als voorziening. De gemeente Raalte heeft aangegeven dat zij twee

kanostoepen in haar gemeente wil behouden. De overige zeven kanostoepen zullen door de Recreatiegemeenschap worden verwijderd.

Voorstel/voorkeursoptie

De interviews geven aan dat een overgang van het beheer en onderhoud van de beide routenetwerken naar Marketing Oost, dan wel Regio Twente, op dit moment niet voor de hand ligt. De uitvoering van de intentieovereenkomst met alle Overijsselse routeorganisaties is jongstleden pas gestart. **Het eigendom, beheer en onderhoud van de routenetwerken kan op dit moment het beste overgedragen worden aan de drie Sallandse gemeenten. Dat is dan ook het voorstel.** Hiervoor is bij de materiële vaste activa een verdeling opgenomen. **Wenselijk is het om dan het onderhoud onder te brengen bij een gezamenlijke beheersorganisatie.** Voor de fiets- en wandelnetwerken is het namelijk essentieel dat zij als geheel beheerd en onderhouden blijven, en niet opgeknipt worden in (losse) delen in de drie gemeenten. Hierbij hoort ook het adequaat reageren op (schade)meldingen en het onderhouden van de contacten met partners (o.a. natuur- en landschapsorganisaties, waterschappen, lokale groepen en particulieren). Rond de routenetwerken is er behoefte aan één loket ofwel aanspreekpunt voor heel Salland. Een routebureau Salland, waarvoor één van de drie gemeenten dienstverlenend zou kunnen zijn, is belangrijk voor het beheer, aanspreekpunt, en meldpunt voor klachten, maar ook als spreekbuis namens de drie gemeenten. Een goed beheer van de routenetwerken noodzakelijk voor het waarborgen van de kwaliteit in de toekomst. Om de kwaliteit te kunnen blijven waarborgen zullen de routenetwerken zich ook in de toekomst blijvend moeten ontwikkelen. Dit in samenwerking met de partners.

Gemeente Deventer heeft ambtelijk aangegeven dat zij de kanostoepen op haar grondgebied, elf stuks in de Schipbeek, wil behouden en wil overnemen. Ten behoeve van kanovaarders en vissers wil zij de stoepen blijven aanbieden. **Daarmee wordt Deventer eigenaar en zal zij het beheer en onderhoud overnemen.** De noodzakelijke upgradering moet, met het oog op de vereiste veiligheidseisen, worden afgestemd met het waterschap Rijn & IJssel. Het is reëel om **voor de upgradering die de gemeente Deventer moet uitvoeren, een bijdrage, op basis van de verwijderingsofferte, ter beschikking te stellen, m.a.w. € 12.375,-.** **Met betrekking tot de beide kanostoepen op Raalter grondgebied geldt een vergelijkbaar model qua eigendom, beheer en vergoeding. Deze stoepen gaan over naar de gemeente Raalte en zij ontvangt € 2.250,- als eenmalige vergoeding. De resterende zeven kanostoepen zullen in opdracht van de RGS worden verwijderd.**

De in paragraaf 2.3 en 2.3.5 genoemde voorzieningen, niet zijnde routeborden en routepanelen, liggen verspreid in de drie Sallandse gemeenten. Zij maken onderdeel uit van of ondersteunen de fietspaden en de beide routestructuren. Zij zorgen voor kwalitatieve verhoging van deze recreatief-toeristische voorzieningen. Als gevolg van de diversiteit van deze voorzieningen, en de verspreide ligging **wordt voorgesteld om het eigendom en beheer & onderhoud van deze voorzieningen over te brengen naar de gemeenten op wiens grondgebied deze voorzieningen zich bevinden.**

Omdat de TOP's en TIP's gebonden zijn aan criteria, dit om dezelfde look en feel en een gelijk onderhoudsniveau te houden, wordt aanbevolen om t.a.v. deze en vergelijkbare voorzieningen enige

coördinatie tussen de drie gemeenten te organiseren. Overwogen kan worden om hierbij, zoals in de afgelopen jaren het geval is geweest, het Groenbedrijf te Deventer te betrekken.

C. Programma 'Fietspaden'

Ambtelijk is overleg gevoerd in DOWR-verband. Verder is ambtelijk gesproken met de RGS, Het Groenbedrijf, provincie Overijssel, Marketing Oost, alsmede met Regio Twente.

De 57,1 kilometer fietspad ligt voor ruim 47% op Deventer grondgebied, voor 32% in Raalte en voor 20% in Olst-Wijhe. De fietspaden zijn gelegen op gronden (eigenaarschap) van de RGS, de drie gemeenten, twee waterschappen, SBB en een groep omschreven als 'derden'.

Het jaarlijkse onderhoud wordt uitgevoerd door Het Groenbedrijf, dat zich hierbij richt op het onderhoudsniveau CROW-B. Een contract uit het verleden wordt hiertoe jaarlijks stilzwijgend verlengd.

Provincie Overijssel heeft aangegeven dat beheer en onderhoud een lokale zaak is. Marketing Oost ziet beheer en onderhoud van fietspaden niet als haar kerntaak. Regio Twente voert gelijke onderhoudswerkzaamheden uit, maar geeft (vooralsnog) de voorkeur aan een eigen Sallandse oplossing. Zij ziet op de korte termijn wel mogelijkheden voor nadere (Overijsselse) afstemming. De ambtelijk specialisten vanuit de DOWR-gemeenten hebben aangegeven dat het passend is om het eigendom, beheer en onderhoud naar de gemeenten over te hevelen.

Voorstel/voorkeursoptie

De lasten van de fietspaden bestaan met name uit kapitaallasten, kosten onderhoud fietspaden en een toevoeging aan de bestemmingsreserve groot onderhoud. **Voorgesteld wordt om het eigendom van de fietspaden (op de gronden van de RGS), het beheer en onderhoud (van alle fietspaden) over te laten gaan naar de drie Sallandse gemeenten. De onderliggende activa/gronden, wanneer aan de orde, gaan tegen boekwaarde over naar deze gemeenten.** De financiële uitwerking is opgenomen onder de balanspost 'materiële vaste activa'. Iedere gemeente wordt eigenaar van en zorgt voor de fietspaden op haar eigen grondgebied. Om dezelfde look en feel en een gelijk onderhoudsniveau (conform de huidige werkwijze) te (be)houden, is het van belang om hierbij, tussen de drie gemeenten, voor enige coördinatie en afstemming te zorgen. Voor de doorgifte van klachten over de onderhoudsstaat kunnen gebruikers bij de verschillende gemeenten terecht.

D. Programma 'Passantenhaven Wijhe'

Ambtelijk is overleg gevoerd met de gemeenten Olst-Wijhe en Deventer, de RGS, alsmede bestuurlijk met de Zeil- en Motorbootvereniging Deventer.

De Zeil- en motorbootvereniging Deventer heeft aangegeven dat overname van het eigendom en het beheer en onderhoud, om kostentechnische redenen voor hen niet rendabel is. Ook is de afstand tussen de locaties Deventer en Olst-Wijhe voor hen te groot. Gemeente Deventer is geïnteresseerd in samenwerking, maar is op dit moment bezig met het vormgeven van de eigen organisatiestructuur, ambtelijke capaciteit en de budgetten voor havenzaken. Ingeschat wordt dat aan het einde van 2018 hierover een actueler beeld gegeven kan worden. Deventer kan daarom op dit moment nog geen stabiele omgeving bieden voor het beheer en onderhoud van de passantenhaven, laat staan het eigendom overnemen.

Voorstel/voorkeursoptie

De lasten van dit programma bestaan uit Kapitaallasten en onderhoudskosten en exploitatiekosten. Overwegende de uitkomsten van de overleggen **wordt voorgesteld om het eigendom en het beheer & onderhoud van de passantenhaven te Wijhe over te dragen aan de gemeente Olst-Wijhe. De passantenhaven moet hierbij de afgesproken peildiepte (min 1,7 meter NAP) hebben.** De activa worden tegen boekwaarde overgedragen aan de gemeente. Op termijn kan wellicht een samenwerking met de gemeente Deventer overeengekomen worden. Het beheer en onderhoud en havenmeesterschap is reeds overgedragen aan de horeca-exploitant, dit kan worden voortgezet. Met betrekking tot de actuele stand van zaken van de aanwezigheid van baggerslib en wellicht te ondernemen baggerwerkzaamheden, wordt op dit moment nog nader afgestemd door RGS en de gemeente Olst-Wijhe.

Samengevat leveren de voorstellen met betrekking tot A t/m D het volgende beeld aan voorkeursopties op:

Voorstel/voorkeursopties	Gemeente Deventer	Gemeente Raalte	Gemeente Olst-Wijhe	SBB/Water-schappen/derden	Onderlinge gemeentelijke afstemming
B. Routenetwerken: eigendom	X	X	X		
B. Routenetwerken: beheer & onderhoud	X *	X *	X *		X * (incl afstemming Marketing Oost en Regio Twente)
B. TOP's, TIP's etc: eigendom	X	X	X		
B. TOP's, TIP's etc: beheer & onderhoud	X *	X *	X *		X *
B. Kano-stoepen: eigendom en beheer & onderhoud	X	X			
C. Fietspaden: eigendom gronden	X	X	X	X	
C. Fietspaden: beheer & onderhoud	X	X	X		
D. Passantenhaven: eigendom en beheer & onderhoud			X **		

* = Bij het beheer van en het onderhoud aan de fietspaden, de routestructuren, de TOP's, TIP's etc., kan, wanneer gewenst, door de drie gemeenten, op contractbasis, het Groenbedrijf ingeschakeld worden. Een andere mogelijkheid is het als samenwerkende gemeenten instellen van een coördinerend "Routebureau" (zie ook blz 22-24) voor het beheer en onderhoud van de fiets- en wandelroutenetwerken inclusief bijbehorende voorzieningen. Verder is het ook mogelijk om bij het beheer van en onderhoud aan routestructuren contractwerkzaamheden aan te gaan met de Regio Twente. Deze opties zijn nog niet in detail met de benoemde organisaties besproken, en vergen, wanneer aan de orde, nadere uitwerking.

** = Bij het beheer van en onderhoud aan de passantenhaven Wijhe na 2018, kan gemeente Olst-Wijhe, wanneer gewenst, het onderhoudscontract met de huidige horeca-exploitant voortzetten, dan wel nader opnieuw vormgeven.

5.2. Afwikkeling van de Balansposten en Financieel.

Onderstaande info heeft betrekking op informatie uit de Jaarrekening 2017, m.a.w. de stand per 31 december 2017 ! Dit is dus anders dan de paragraaf 2.2 die op de begroting 2018 is gebaseerd.

Balans per 31 december 2017

ACTIVA (bedragen in €)	ultimo 2017		ultimo 2016		PASSIVA (bedragen in €)	ultimo 2017		ultimo 2016	
Vaste activa					Vaste passiva				
<i>Materiële vaste activa</i>		402.828		484.037	<i>Eigen vermogen</i>		646.809		612.496
Investeringen met een economisch nut:					Algemene reserve	294.538		324.360	
Overige investeringen met een economisch nut	2.877		3.236		Bestemmingsreserves	266.611		220.804	
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	399.951		480.801		Gerealiseerd resultaat	85.659		67.332	
<i>Financiële vaste activa</i>		646.809		612.496	<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>		506.200		555.241
Overige uitzetting met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	646.809		612.496		Onderhandse leningen van een binnenlandse bank	506.200		555.241	
Totaal vaste activa		1.049.637		1.096.533	Totaal vaste passiva		1.153.010		1.167.737
Vlottende activa					Vlottende passiva				
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		167.178		109.099	<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		44.258		85.753
Vordering(en) op een openbaar lichaam	0		0		Overige schulden	44.258		85.753	
Overige vorderingen	39.284		1.165		<i>Overlopende passiva</i>		19.549		22.222
Rekening-courantverhouding met een niet-financiële instelling	127.894		107.934		Vooruitontvangen bedragen	0		0	
<i>Overlopende activa</i>		0		70.080	Nog te betalen bedragen	19.549		22.222	
Vooruitbetaalde bedragen	0		0						
Nog te ontvangen bedragen	0		70.080						
		167.178		179.179			63.806		107.975
Totaal generaal		1.216.816		1.275.712	Totaal generaal		1.216.816		1.275.712
							2017		2016
					Waarborgen en garantstellingen		0		0

Balansposten

- **Materiële vaste activa**

ACTIVA (bedragen in €)	2017		2016	
	ultimo		ultimo	
Vaste activa				
Materiële vaste activa		402.828		484.037
Investeringen met een economisch nut:				
Overige investeringen met een economisch nut	2.877		3.236	
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	399.951		480.801	

De materiële vaste activa kent volgens de balans per 31 december 2017 een boekwaarde van € 402.828. De specificatie van deze activa is opgenomen in de 'staat van investeringen' en is onderdeel van de jaarstukken. Deze activa bevindt zich in de deelnemende gemeenten.

Per objectnummer dient te worden aangegeven in welke gemeente het actief zich bevindt. **Dit actief gaat i.v.m. de liquidatie van de RGS tegen boekwaarde op liquidatiedatum over naar de betreffende gemeente. De betreffende gemeente dient dan de boekwaarde per liquidatiedatum te voldoen c.q. wordt de boekwaarde als verschuldigd door de gemeente opgenomen in de verrekenstaat per gemeente.**

Ten aanzien van het object/actief fietsnetwerk en wandelnetwerk zijn deze in de staat van investeringen niet onderverdeeld naar de gemeente waarin deze zich bevinden. Toch dienen de objecten te worden verdeeld over de deelnemende gemeenten.

De bijdrage per gemeente in de lasten van het fiets- en wandelnetwerk is altijd gebaseerd geweest op het aantal inwoners per gemeente.

Voorgesteld wordt om de verdeling van deze activa te baseren op het aantal inwoners per gemeente. Geadviseerd wordt om de boekwaarde van deze activa te verdelen over de deelnemende gemeenten op basis van hun laatst bekende inwoneraantal volgens de CBS gegevens voor de liquidatiedatum. Vervolgens gaat deze activa over naar de betreffende gemeente onder verrekening van deze boekwaarde.

Juridische aspecten voor de effectuering van de overdracht van de vaste activa (denk hierbij ook aan de activa die geen boekwaarde meer hebben en toch moeten worden overgedragen). Hiervoor zal e.e.a. via de notaris moeten worden geregeld. De hiermee gemoeide lasten worden meegenomen bij de exploitatie in liquidatie.

Financiële consequenties:

Op grond van de voorgestelde verwerking komt de verdeling van de boekwaarde per 31 december 2017 ad € 402.828 uit op:

- Deventer	€ 249.626,--
- Raalte	€ 103.026,--
- Olst Wijhe	€ 50.176,--
	----- +
	€ 402.828,--
	=====

De bedragen van deze verdeling zijn gebaseerd op de laatst bekende gegevens op basis van de concept jaarrekening 2017 en dienen op het moment van daadwerkelijke liquidatie opnieuw te worden bepaald.

De berekening van de verdeling van de boekwaarde is opgenomen in bijlage 6 waarvoor de 'staat van investeringen' bij de concept jaarrekening 2017 versie 15 maart 2018 als basis is genomen.

- **Financiële vaste activa**

ACTIVA (bedragen in €)	ultimo 2017		ultimo 2016	
	Vaste activa			
Financiële vaste activa		646.809		612.496
Overige uitzetting met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	646.809		612.496	

Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer

Dit betreft een rentegevende (4%) uitzetting bij de gemeente Deventer ter hoogte van het Eigen Vermogen. Deze middelen zullen evenals de rekening courant verhouding met de gemeente Deventer bij liquidatie beschikbaar moeten komen en in eerste instantie worden ingezet voor de aflossing/afkoop van de langlopende leningen en het voldoen van de vlottende passiva.

De gemeente Deventer heeft aangegeven dat deze uitzetting snel 'liquide' gemaakt kan worden aangezien deze voor de grRGS direct opeisbaar is. Dit volgt uit het feit dat in 1969 het financieel beheer van RGS bij de toenmalige gemeente Diepenveen is neergelegd. In een aanvullend besluit is dit in 1984 over gegaan naar de gemeente Deventer. Bij dat besluit is de rekening-courantverhouding en de belegde reserve bij de gemeente Deventer terecht gekomen.

- **Vlottende activa**

ACTIVA (bedragen in €)	ultimo 2017		ultimo 2016	
	Vlottende activa			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		167.178		109.099
Overige vorderingen				
Vordering(en) op een openbaar lichaam	0		0	
Rekening-courantverhouding met een niet-financiële instelling	39.284		1.165	
	127.894		107.934	
Overlopende activa		0		70.080
Vooruitbetaalde bedragen	0		0	
Nog te ontvangen bedragen	0		70.080	

Uitzettingen met een rente-typische looptijd van korter dan één jaar en overlopende activa

Dit betreft voornamelijk een rekening courant verhouding met de gemeente Deventer en voor een klein bedrag vorderingen op debiteuren. Bij liquidatie is het zaak dat de vorderingen en nog te ontvangen bedragen worden geïnd. Deze middelen worden in eerste instantie ingezet voor het voldoen van de verplichtingen onder de vlottende passiva.

- **Eigen vermogen**

PASSIVA (bedragen in €)	ultimo 2017		ultimo 2016	
	Vaste passiva			
Eigen vermogen		646.809		612.496
Algemene reserve	294.538		324.360	
Bestemmingsreserves	266.611		220.804	
Gerealiseerd resultaat	85.659		67.332	

De algemene reserve dient ter dekking van de exploitatie algemeen beheer. De bestemmingsreserve exploitatie en onderhoud voorzieningen dient tot doel een buffer te vormen voor tegenslagen en onvoorziene uitgaven in de toekomst.

De bestemmingsreserve groot onderhoud fietspaden is gevormd voor het groot onderhoud van fietspaden die zijn voorzien van een verharding van asfalt of beton. Hiervoor is een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld.

Het gerealiseerd resultaat is het resultaat van het jaar 2017 dat bij de vaststelling van de jaarrekening wordt bestemd.

Verwerking en verdeling bij liquidatie:

Het eigen vermogen is de 'sluitpost' van de liquidatie. De 'bezittingen' worden (zoveel mogelijk) liquide gemaakt, de schulden worden voldaan en het resultaat van de exploitatie bij het in liquidatie treden van de GR wordt ermee verrekend.

Uiteindelijk leidt dit tot het saldo wat overblijft na liquidatie en wordt verrekend met de deelnemende gemeenten Deventer, Raalte en Olst Wijhe.

Geadviseerd wordt om bij voldoende saldo het tot een bedrag van € 402.828 allereerst te gebruiken als 'tegenhanger' van de boekwaarde van de overgenomen activa door toewijzing van hetzelfde bedrag per gemeente als berekend bij de activa (financieel neutraal). Mocht daarna nog een saldo overblijven wordt dit op basis van het gebruikelijke inwoneraantal verdeeld over de gemeenten.

- **Vaste schulden met een rente-typische looptijd van één jaar of langer**

PASSIVA (bedragen in €)	ultimo 2017		ultimo 2016	
	Vaste passiva			
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		506.200		555.241
Onderhandse leningen van een binnenlandse bank	506.200		555.241	

Dit betreffen onderhandse leningen van een binnenlandse bank. Het gaat per 31 december 2017 om vijf leningen met verschillende rentepercentages en looptijden (zie bijlage 7).

Verwerking en verdeling bij liquidatie:

Bij liquidatie zullen deze leningen moeten worden afgelost/afgekocht waardoor er een 'afkoopsom/boete' betaald dient te worden. Dit bedrag is afhankelijk van de restschuld, de resterende looptijd van de leningen en de marktsituatie op het moment van liquidatie. Er is in juni 2018 door de BNG een opgave verstrekt aan de fiscalist van de gemeente Deventer, waarbij een berekening is gemaakt van de afkoop van de leningen met ingang van 31 december 2018. Hieruit kwam naar voren dat er dan, naast de aflossing van de restschuld en de lopende rente een bedrag van afgerond € 99.000,-- verschuldigd is aan afkoop van de leningen.

Er bestaat de mogelijkheid dat de leningen worden overgenomen door één van de deelnemende gemeenten. Deze gemeente zal dan eveneens een bedrag voor de overname van de 'hoogrentende' leningen ten opzichte van de huidige marktrente ter compensatie van de overgenomen lasten willen hebben. Naar alle redelijkheid zal dat hetzelfde bedrag als de berekening van de BNG zijn. Daarnaast kost de overschrijving van de leningen naar de betreffende gemeente € 250 per lening (vijf leningen in totaal € 1.250). Deze optie wordt niet aanbevolen.

Vanwege het feit dat de grRGS enkel nog beheersmatige activiteiten verricht en er geen ambitie ligt om het recreatiebeleid gezamenlijk vorm te geven is er geen noodzaak om een grRGS te hebben. De verplichtingen rondom de planning en control cyclus en verantwoordingsdocumenten komen dan te vervallen. Om van deze verplichtingen af te komen is de opheffing en liquidatie van de grRGS noodzakelijk. Het doel is dan om te komen tot een einde van de activiteiten en afwikkeling van alle verplichtingen ca.

De aflossing en betaling van de afkoopsom/boete van de leningen op het moment van liquidatie ligt daarom voor de hand.

• ***Vlottende passiva***

PASSIVA (bedragen in €)	ultimo 2017		ultimo 2016	
Vlottende passiva				
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		44.258		85.753
Overige schulden	44.258		85.753	
<i>Overlopende passiva</i>		19.549		22.222
Vooruitontvangen bedragen	0		0	
Nog te betalen bedragen	19.549		22.222	
		63.806		107.975

Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva

De hieronder begrepen overige schulden en nog te betalen bedragen moeten nog worden betaald aan de betreffende schuldeisers bij liquidatie.

Voorlopige financiële samenvatting exploitatielasten liquidatie RGS per 1 januari 2019

Het uiteindelijke liquidatiesaldo, ongeacht of dit positief of negatief is, zal over de deelnemende gemeenten worden verdeeld. In eerste aanleg is het advies om het saldo te gebruiken voor verrekening met de boekwaarde van de overgedragen materiële vaste activa. Het bedrag wat hiervoor per gemeente verschuldigd is wordt door de inzet van het liquidatiesaldo gecompenseerd. In de jaren waarin de RGS actief is geweest zijn de bijdragen van de deelnemende gemeenten (veelal) gebaseerd op hun inwoneraantal. Ten aanzien van de verdeling van het resterende saldo ligt het naar alle redelijkheid daarom in de lijn om dit op basis van de voor de RGS gebruikelijke verdeelsleutel van het inwoneraantal te doen. Er wordt te zijner tijd per gemeente een verrekenstaat gemaakt. Hierin worden de verschuldigde bedragen en de te ontvangen/compenseren bedragen met elkaar verrekend waarna het uiteindelijk te verrekenen bedrag overblijft wat moet worden betaald of wat nog is te ontvangen.

Gebaseerd op de jaarrekening 2017 komen de baten en lasten die voortvloeien uit het besluit tot liquidatie en die ten laste komen van de deelnemende gemeenten vooralsnog in totaliteit uit op een negatief bedrag van € 62.320,--. Dit is een grofmazige, indicatieve inschatting *. Deze lasten kunnen als volgt worden verdeeld over de drie gemeenten. Nogmaals het geeft een indicatie. Exacte bedragen worden gebaseerd op de nog op te stellen liquidatiebalans*.

- **Bezittingen / activa om te zetten in liquide middelen:**

- Materiele vaste activa	€ 402.828,--	
- Financiële vaste activa	€ 646.809,--	
- Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar	€ 167.178,--	
- Overlopende activa	€ 0,--	
	----- +	
		€ 1.216.815,--

- **Schulden / passiva te voldoen in liquide middelen:**

- Vaste schulden met een looptijd langer dan 1 j.	€ 506.200,-- *	
- Netto vlottende schulden looptijd korter dan 1 j.	€ 44.258,--	
- Overlopende passiva	€ 19.549,--	
	----- +	
		€ 570.007,--

- **Saldo bezittingen minus schulden eind 2017**

	€ 646.808,--	
- Naar gemeenten ter compensatie boekwaarden materiele vaste activa	€ 402.828,--	
	----- -	

- **Te ontvangen door de drie gemeenten** (basis is inwoneraantal) € 243.980,--

- **Exploitatielasten in liquidatie:**

- Aankoopsom frictiekosten secretaris RGS	€ 110.000,-- *	
- Boete vervroegde aflossing leningen	€ 107.000,-- *	
- Kosten verwijderen / overdragen kanostoepen	€ 25.800,--	
- Juridische advisering (Legal Office)	€ 3.500,--	
- Kosten baggeren passantenhaven Wijhe	€ 10.000,-- *	
- Stelpost (tbv: accountant, fin. advisering, verplichte publicaties, dubieuze debiteuren, beëindiging verzekeringen, notariskosten, onvoorzien) (<u>post is een inschatting</u>)	€ 50.000,-- *	
	----- +	

- **Te betalen door de drie gemeenten** (basis is inwoneraantal) € 306.300,--

- **Te betalen door de drie gemeenten** (basis is inwoneraantal) € 62.320,--
=====

- * = eind 2018 bedragen de schulden bijvoorbeeld al € 454.943,-- (zie blz. 8);
= de boete per 31-12-18 is inmiddels vastgesteld op afgerond € 99.000,-- (i.p.v. € 107.000,--);
= de op bladzijden 22 en 23 aangegeven beleidsmatige afweging, kan zorgen voor het vervallen van de frictiekosten ad € 110.000,--. Daartegenover komen dan structurele lasten a.g.v. het in gezamenlijkheid voortzetten van het beheer en onderhoud van de routenetwerken;
= met betrekking tot eventueel te ondernemen baggerwerkzaamheden voeren RGS en gemeente

Olst-Wijhe nog nader overleg.

De gemeenten Deventer en Raalte ontvangen vergoedingen van respectievelijk € 12.375,-- en € 2.250,-- voor de overname van de kanostoepen op hun grondgebied..

Verder moet afgewogen worden of er voor achterstallig onderhoud van fietspaden (zie blz 14) een tegemoetkoming moet worden overeengekomen, of dat de fietspaden zonder financiële bijdrage naar de gemeenten overgaan.

5.3. Aspecten juridisch, personeel en archief

A. Juridisch

Aan de ondersteuning van de bedrijven 'Legal Office' en 'Notariaat Salland' zijn kosten verbonden. De hiermee gemoeide bedragen zijn verwerkt in het financiële overzicht op bladzijde 33.

Er worden voor elke gemeente overeenkomsten opgesteld waarin zowel de roerende als de onroerende zaken worden overgedragen.

B. Personeel

1. Secretaris RGS, de heer P. Kruiper

Uit de detacheringsovereenkomst d.d. 20 januari 2012 met de gemeente Raalte, voor het inlenen van de coördinator, vloeien wel verplichtingen voort. Vanuit de detacheringsovereenkomst zijn afspraken gemaakt ten aanzien van de beëindiging van de detachering. Hierbij geldt onder andere voor zowel de werkgever en werknemer dat zij moeten kijken of betrokkene in een andere functie kan worden geplaatst binnen de organisatie van de werkgever, waarbij ook wordt gekeken naar mogelijkheden binnen de gemeente Deventer en Olst Wijhe. Indien plaatsing niet binnen de organisatie mogelijk is wordt extern gekeken. De uit de beëindiging van de detachering voortvloeiende verplichtingen die leiden tot lasten dienen te worden meegenomen in de liquidatie exploitatie. Voor nadere informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 5 1 A. Programma 'Algemeen Beheer'. Een beleidsmatige afweging, gericht op het onderbrengen van het toekomstige beheer en onderhoud van de fiets- en wandelroutestructuren, maakt onderdeel uit van de positie van de secretaris RGS..

2. Financiële en juridische ondersteuning, gemeente Deventer

Aan het beëindigen van het comptabele beheer door de gemeente Deventer, zijn geen kosten verbonden.

3. Archief ondersteuning, gemeente Raalte.

Aan het beëindigen van deze ondersteuning zijn geen kosten verbonden. Gericht op het toekomstige beheer (zie C.) moet wel een vergoeding worden overeengekomen.

C. Archief

De Archiefwet 1995 geeft aan dat overheidsorganen verplicht zijn om de onder hen berustende archiefbescheiden (ongeacht hun vorm) in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren, evenals zorg te dragen voor de vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden.

De Wet gemeenschappelijke regelingen schrijft voor dat de RGS een voorziening treft om zoals voorgeschreven in de Archiefwet passend voor haar archiefbescheiden te zorgen.

Wanneer de RGS wordt opgeheven, samengevoegd of gesplitst, dan wel wanneer een of meer van haar taken worden overgedragen aan een ander overheidsorgaan, beschrijft een daarvoor getroffen voorziening de wijze van bewaring van de archiefbescheiden. Doorgaans kent een gemeenschappelijke regeling een centrumgemeente waar de administratie wordt gevoerd. Dat is meestal ook de plek waar het archief wordt gevormd en opgeslagen.

De omvang van het actuele papieren archief behelst twintig archiefdozen en één kast nog te archiveren bescheiden. Digitaal gaat het om circa 8.000 nog te archiveren documenten. Ingeschat wordt dat hiervan circa 25% archiefwaardig is.

Momenteel vormt de gemeente Raalte de standplaats van de secretaris van de RGS. Hier wordt door hem het archief (in papieren als in digitale vorm) vormgegeven en beheerd. Het ligt daarom voor de hand om de gemeente Raalte als plaats aan te houden waar het RGS-archief, geordend en toegankelijk, voor de toekomst bewaard wordt. Archiefwaardige documenten, die van belang zijn voor de bedrijfsvoering, toekomstige verantwoording en/of historisch van belang zijn, moeten worden opgeslagen in een vorm waarbij de archieven volledig en goed toegankelijk zijn. Aan de hand van onderwerpen wordt de bewaartermijn vastgelegd. Belangrijke documenten moeten onbeperkt worden bewaard. Gebruikelijk is het om m.b.t. papieren dossiers de basisarchiefcode aan te houden, en t.b.v. digitale dossiers staaksgewijs de dossiers vorm te geven en op te nemen in een zaakstelsel.

Wanneer het archief is afgesloten en goed geordend is, is het mogelijk om het archief, tegen betaling, te plaatsen bij het HCO te Zwolle. Hier is het gemakkelijk toegankelijk voor een breed publiek.

Na het bestuurlijke besluit tot liquidatie zal de secretaris van de RGS het archief opschonen, zodat een beperkte omvang overblijft die bewaart moet worden. Het resultaat van de eerder benoemde beleidsmatige afweging over de positie van de secretaris RGS, moet meegewogen worden m.b.t. de te nemen acties t.a.v. het beheer van het archief.

Bijlage 1

Brieven met gemeentelijke voorwaarden opheffing RGS

Het dagelijks bestuur van de
Recreatiegemeenschap Salland
Postbus 140
8100 AC RAALTE

GEMEENTE RAALTE	
Kopie aan:	
Ingek.	18 OKT. 2016
Doc. nr.:	
Zaak nr.:	
Bericht v. ontv.	J A NEE

Leeuwenbrug 85, Deventer
Postbus 5000
7400 GC Deventer

14 0570
telefoon

0570 – 69 33 79
direct telefoonnummer

s.meijerhof@deventer.nl
e-mail

1900922
Kenmerk

--
uw referentie

17 OKT. 2016
datum

Steven Meijerhof
Contactpersoon

Verkenning toekomst Recreatiegemeenschap Salland
onderwerp

Geacht bestuur,

In uw brief van 14 juli 2016 geeft u aan een verkenning te doen naar de mogelijkheden tot en de consequenties van het opheffen van de gemeenschappelijke regeling Recreatiegemeenschap Salland (hierna: RGS). U nodigt de gemeenteraad van Deventer uit haar gevoelens over een mogelijke opheffing aan te geven en eventuele aandachtspunten/voorwaarden voor het verdere traject mee te geven. Hiervoor delen wij u het volgende mee.

Reactie op onderzoek naar beëindiging

De structurele provinciale onderhoudssubsidie aan de RGS valt per 1 januari 2017 weg. Dit is voor u aanleiding geweest om te verkennen of de beheertaken van RGS mogelijk beter op een andere manier kunnen worden georganiseerd. Wij delen uw analyse dat een gemeenschappelijke regeling voor de taken die het schap uitvoert een relatief zwaar middel is. In de jaren dat veel nieuwe fietspaden en het wandel- en fietsnetwerk werden gerealiseerd had RGS een duidelijke meerwaarde. RGS heeft er bijvoorbeeld voor gezorgd dat Salland beschikt over een kwalitatief hoogwaardig fiets- en wandelnetwerk waarbij gemeentegrenzen voor de recreant niet merkbaar zijn. Nu de infrastructuur op orde is, beperken de werkzaamheden van RGS zich feitelijk tot beheerstaken. Met het wegvallen van de structurele provinciale subsidie is de laatste reden om deze gemeenschappelijke regeling in stand te houden feitelijk vervallen. Wij zijn het met u eens dat er waarschijnlijk een efficiëntere organisatievorm mogelijk is om de huidige taken uit te voeren.

Aandachtspunten voor verkenning

Voor de verkenning geven wij u de volgende aandachtspunten mee:

1. Geen kwaliteitsverlies

Fietsen en wandelen zijn belangrijke redenen voor toeristen om naar Salland te komen. Om een aantrekkelijke bestemming te blijven is een goed onderhouden fiets- en wandelstructuur cruciaal. Wij onderschrijven daarom uw uitgangspunt dat de huidige beheers- en exploitatietaken zonder kwaliteitsverlies uitgevoerd moeten blijven worden.

2. Financieel neutraal voor Deventer en complete financiële uitwerking

Uit het komende traject moet blijken wat de financiële consequenties zijn van beëindiging van RGS voor de drie deelnemende gemeenten. Gelet op het areaal infrastructuur in de gemeente Deventer en onze huidige bijdrage aan RGS gaan wij er vanuit dat het mogelijk moet zijn alle werkzaamheden die de RGS nu uitvoert straks uit te blijven voeren binnen de middelen die Deventer nu beschikbaar stelt aan de RGS.

www.deventer.nl

Verder verwachten wij een complete financiële uitwerking van de alternatieven waarbij ook rekening wordt gehouden met de reserves en het groot onderhoud van de fietspaden.

3. Soepele overgang naar nieuwe organisatie(s).
Indien uit het onderzoek blijkt dat bepaalde (onderhoud)taken aan de gemeenten worden overgedragen, dan vinden wij het wenselijk om voor de definitieve besluitvorming duidelijk te hebben om welke voorzieningen het precies gaat en in welke staat van onderhoud zij verkeren zodat wij ons tijdig hierop kunnen voorbereiden.

Algemeen aandachtspunt is een soepele overgang naar de organisatie(s) die de taken van RGS overneemt/overnemen, zodat de recreant hier geen hinder van ondervindt.

Het concept van deze brief heeft gedurende twee weken voor de gemeenteraad ter inzage gelegen zodat de raad in de gelegenheid is aandachtspunten of gevoelens aan toe te voegen. Hier is geen gebruik van gemaakt.

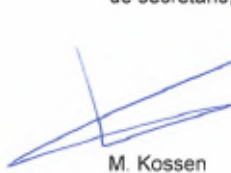
Nadere informatie

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Steven Meijerhof, adviseur economie van de gemeente Deventer, tel. 0570 – 69 33 79 of via s.meijerhof@deventer.nl.

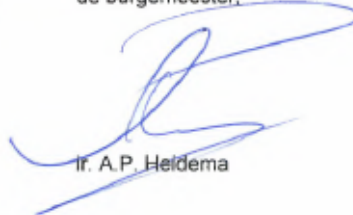
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben ingelicht en wachten de uitkomsten van uw verkenning met belangstelling af.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

M. Kossen

F. A.P. Heidema

Ingesl.:	22 SEP. 2016
Doc. nr.:	
Zaak nr.:	
Bericht v. gntv.	JA NEE

Recreatiegemeenschap Salland
POSTBUS 140
8100 AC RAALTE

Ons kenmerk:
16.018955

Uw kenmerk/brief:

Behandeld door:
Ruurd Klaver

Datum:
19 september 2016

Onderwerp:
Aandachtspunten Olst-Wijhe toekomst RGS

Verzenddatum:
21 september 2016

Geacht bestuur,

Op 14 juli heeft u ons per brief ingelicht over uw besluit om een verkenning te starten naar de mogelijkheden tot en de consequenties van het opheffen van de gemeenschappelijke regeling. Dit is o.a. het gevolg van het wegvallen van de provinciale subsidie per 1 januari 2017 en het aanwezige takenpakket van de RGS, dat mede geleet op het ontbreken van gezamenlijke beleidsambities, vooral bestaat uit uitvoerende werkzaamheden. Voor de toekomst worden ook geen gezamenlijke beleidsambities voorzien.

In uw brief nodigt u de gemeenteraad uit om haar gevoelens over een mogelijke opheffing van de RGS aan u kenbaar te maken. Tevens verneemt u graag vanuit onze gemeente eventuele aandachtspunten/voorwaarden waarmee u binnen de verkenning rekening moet houden.

Wij ondersteunen uw gedachte dat de gemeenschappelijke regeling een relatief zwaar middel is voor slechts het beheer en onderhoud van de onderhavige recreatieve voorzieningen. Het is passend om nu een verkenning te doen naar mogelijke efficiëntere organisatievormen.

Als aandachtspunten/voorwaarden voor uw verkenning geven wij u vanuit onze gemeente de volgende punten mee:

- In beeld brengen van het huidige kwaliteitsniveau van de onderhavige voorzieningen teneinde afwegingen te kunnen maken. De onderhavige recreatief-toeristische voorzieningen maken een belangrijk onderdeel uit van de recreatief-toeristische basisstructuur in Salland (en in Overijssel). Zij hebben een bepaald, door de consument zeer gewaardeerd, kwaliteitsniveau. Dit niveau willen wij ook in de toekomst handhaven, zodat deze (basis)voorzieningen, openbaar toegankelijk, voor het toeristische product Salland gegarandeerd blijven.
- Helderheid over wie de onderhavige voorzieningen in de nieuwe situatie gaat onderhouden en wie hen in eigendom heeft. Beheer en onderhoud kan alleen goed uitgevoerd worden als er een organisatie verantwoordelijk voor is. Hiervoor is een actueel overzicht van eigendom en onderhoudsverplichtingen de basis. Dit is zeker benodigd als het onderhoud en beheer gesplitst gaan worden over verschillende organisaties.
- Een soepele en op elkaar aansluitende overgang van de huidige wijze van onderhoud en beheer naar de toekomstige wijze van onderhoud en beheer. Er mag geen beheers- en onderhoudsvacuüm ontstaan.

een dijk van een gemeente

Postbus 23
8130 AA Wijhe
www.olst-wijhe.nl

Telefoon 14 0570
Fax 0570 56 40 96
gemeente@olst-wijhe.nl

Bezoekadres gemeentehuis:
Raadhuisplein 1
8131 BN Wijhe

Bezoekadres Holstohus:
Jan Schamhartstraat 5b
8121 CM Olst

K.v.K. nr 08222726
BTW nr NL001932603B01
IBAN: NL35 BNGH 0285 0927 15

- Gelet op de huidige verdeling van de jaarlijkse exploitatielasten van de onderhavige voorzieningen kijken wij met veel belangstelling uit naar de alternatieven voor het toekomstige beheer en onderhoud die u, in het eerste kwartaal van 2017, gaat presenteren. Omdat de financiële gevolgen van deze alternatieven op dit moment nog niet aangegeven kunnen worden vragen wij u om met een compleet voorstel te komen, dus inclusief de positionering van de reserves en voorzieningen en de kosten van toekomstig groot onderhoud. U mag er van uitgaan dat wij onze huidige bijdrage aan de totale exploitatielasten vooralsnog zullen handhaven.

Overeenkomstig uw planning vernemen wij graag in het eerste kwartaal van 2017 de verschillende alternatieven die u voorstelt.

Deze brief is mede namens onze gemeenteraad aan u gezonden.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Olst-Wijhe

de secretaris/algemeen directeur
drs. D.L.W. (Dries) Zielhuis

de burgemeester
A.G.J. (Ton) Strien

GEMEENTE RAALTE	
Kopie aan:	
Ingek.	17 OKT. 2016
Doc. nr.:	
Zaak nr.:	
Bericht v. ontv.	JA NEE

Dagelijks Bestuur
Recreatiegemeenschap Salland
Postbus 140
8100AC RAALTE

Uw kenmerk:	Uw brief van:	Zaaknummer:	Datum:
	28-07-2016	6355-2016	14 oktober 2016
Onderwerp:	Bijlagen:	Voor informatie:	
Aandachtspunten onderzoek opheffing RGS	0	Vincent Breen, tel.: (0572) 347 799	

Geacht bestuur,

Wij ontvingen uw brief waarin u aankondigt te onderzoeken of opheffing van Recreatiegemeenschap Salland (RGS) mogelijk is en wat de consequenties daarvan zijn. Een vergelijkbaar onderzoek vond in 2010 plaats. Toen is besloten RGS in stand te houden, met name vanwege de daardoor beschikbaar blijvende provinciale bijdrage voor onderhoud van de recreatieve infrastructuur.

Onderzoek opheffing RGS

Nu de structurele provinciale subsidie is weggefallen heeft u geconcludeerd dat de beheertaken van RGS beter op een andere manier kunnen worden georganiseerd en dat het in stand houden van een Gemeenschappelijke Regeling eigenlijk alleen maar extra bestuurlijke drukte betekent (met de daar bij horende kosten). U stelt de gemeenteraden in de gelegenheid gevoelens over de mogelijke opheffing kenbaar te maken en eventuele aandachtspunten/voorwaarden voor het verdere traject mee te geven.

Reactie op onderzoek naar beëindiging

Wij delen uw analyse dat een gemeenschappelijke regeling voor de taken die het schap uitvoert een relatief zwaar middel is. In de jaren dat veel nieuwe fietspaden en het wandel- en fietsnetwerk werden gerealiseerd had RGS een duidelijke meerwaarde. RGS heeft er bijvoorbeeld voor gezorgd dat Salland beschikt over een kwalitatief hoogwaardig fiets- en wandelnetwerk waarbij gemeentegrenzen voor de recreant niet merkbaar zijn. Nu de infrastructuur op orde is, beperken de werkzaamheden van RGS zich feitelijk tot beheertaken. Met het wegvallen van de structurele provinciale subsidie is de belangrijkste reden om deze Gemeenschappelijke Regeling in stand te houden vervallen. Wij zijn het met u eens dat er waarschijnlijk een efficiëntere organisatievorm mogelijk is om de huidige taken uit te voeren.

Aandachtspunten voor verder traject

Voor het verdere traject geven wij u de volgende aandachtspunten mee:

1. Geen kwaliteitsverlies. Fietsen en wandelen zijn belangrijke redenen voor toeristen om naar Salland te komen. Om een aantrekkelijke bestemming te blijven is een goed onderhouden fiets- en wandelstructuur cruciaal. Wij onderschrijven daarom uw uitgangspunt dat de huidige beheers- en exploitatietaken zonder kwaliteitsverlies uitgevoerd moeten worden.
2. Financieel neutraal voor Raalte. Uit het komende traject moet blijken wat de financiële consequenties zijn van beëindiging van RGS voor de drie deelnemende gemeenten. Omdat nu op basis van inwoneraantal wordt bijgedragen (en niet op basis van areaal infrastructuur) kan het zijn dat een nieuwe organisatievorm voor de ene gemeente financieel voordelig is en voor de ander nadelig. Gelet op het areaal infrastructuur in de gemeente Raalte en onze

Bezoekadres: Zwolsestraat 16, 8101 AC Raalte
Postadres: Postbus 140, 8100 AC Raalte
IBAN: NL91BNGH0285092677, (BIC: BNGHNL2G) t.n.v. Gemeentebestuur Raalte
K.v.K.nr.: 082 15 191
Telefoon: (0572) 347 799
Web: www.raalte.nl, E-mail: info@raalte.nl

huidige bijdrage aan RGS gaan wij er vanuit dat het mogelijk moet zijn e.e.a. binnen de middelen die Raalte nu beschikbaar heeft voor RGS uit te blijven voeren. Wat ons betreft is uitgangspunt dat deze beheertaken Raalte niet meer gaan kosten dan zij nu doen.

3. Soepele overgang naar nieuwe organisatie(s). Indien uit het onderzoek blijkt dat (onderhoud)taken aan de gemeenten worden overgedragen, dan vinden wij het wenselijk om voor de definitieve besluitvorming duidelijk te hebben om welke voorzieningen het precies gaat en in welke staat van onderhoud zij verkeren zodat wij ons tijdig hierop kunnen voorbereiden.

Een specifiek aandachtspunt voor Raalte is ook een goede overgang van het personeel. De secretaris van RGS is in dienst van de gemeente Raalte en gedetacheerd bij RGS. Bij opheffing van RGS vragen wij aandacht voor het belang van de betrokken medewerker en vragen wij aandacht voor eventuele specifieke financiële consequenties voor Raalte die verband houden met het beëindigen van deze detachering. Algemeen aandachtspunt is een soepele overgang naar de organisatie(s) die de taken van RGS overneemt/overnemen zodat de recreant hier geen hinder van ondervindt.

Wij nemen aan u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De gemeenteraad van de gemeente Raalte,

de griffier
Jan Bouke Zijlstra

de voorzitter
Martijn Dadema

The image shows two handwritten signatures. The signature on the left is for Jan Bouke Zijlstra, the griffier, and the signature on the right is for Martijn Dadema, the voorzitter. Both signatures are written in black ink and are somewhat stylized.

Bijlage 2

Lijst met geïnterviewde personen

Onderstaande de lijst van geïnterviewde personen. De volgorde is alfabetisch op achternaam.

<u>Contactpersoon</u>	<u>Instantie</u>
1. Dhr. G. van den Blink	Gemeente Olst-Wijhe
2. Dhr. A. van den Burg	Gemeente Deventer
3. Dhr. J. Endeman	Gemeente Raalte
4. Dhr. J. van Gameren	Gemeente Raalte
5. Dhr. G. Groenveld	Gemeente Deventer
6. Dhr. H. de Haan	Provincie Overijssel
7. Dhr. M. Hendriks	Zeil- en Motorbootvereniging Deventer
8. Dhr. R. Huls	Gemeente Deventer
9. Dhr. H. de Jong	Gemeente Olst-Wijhe
10. Dhr. J. Kloots	Regio Twente
11. Dhr. A. Koekkoek	Waterschap Drents Overijsselse Delta
12. Dhr. T. van Leeuwe	Gemeente Olst-Wijhe
13. Dhr. H. van Voornveld	Marketing Oost
14. Dhr. B. Weener	Waterschap Rijn & IJssel

Bijlage 3

MJOP Recreatiegemeenschap Salland 2016-2026

RGS – onderhoudsprogramma fietspaden en bebordingen langs fietspaden
geactualiseerd 7 september 2017

Project	Gemeente	2016	2017	2018	2019	t/m 2026
Voorzieningen (bebording)		€ 4.095	€ 8.435	€ 1.887	€ 6.168	
Zandbelterweg	Deventer	€ 3.750				
Butersdijk	Deventer	€ 12.972				
Averlose Houtweg	Deventer	€ 24.684				
Hoogesteeg	Deventer		€ 2.670			
Boemark	Deventer		€ 10.860			
Zegendijk	Deventer		€ 3.975			
Overijssels Kanaal	Deventer			€ 3.165		
Hammerweg	Raalte			€ 5.568		
~~Langenbergerweg (behoort niet tot RGS)~~	~~Deventer~~			~~€ 6.960~~		
Beukenlaantje	Deventer				€ 4.272	
Brunselweg	Raalte					€ 4.959
~~Molenbeltweg (gerenoveerd in 2016)~~	~~Raalte~~					~~€ 7.656~~
~~Daggenvoerderweg (gerenoveerd in 2014)~~	~~Deventer~~					~~€ 14.640~~
Boemark	Deventer					€ 2.220
Koersenweg	Deventer					€ 4.785
Willeminksweg	Deventer					€ 6.216
(Plomp)marsweg	Deventer					€ 24.036
Beekwal	Deventer					€ 11.454
t Nijenhuis	Olst-Wijhe					€ 8.436
Schipbeekpad	Deventer					€ 3.300
Totaal fietspaden en bebording		€ 45.501	€ 25.940	€ 10.620	€ 10.440	€ 65.406

Totaal onderhoudskosten fietspaden per gemeente (exclusief voorziening/bebording)

Totaal Deventer	€ 118.359
Totaal Olst-Wijhe	€ 8.436
Totaal Raalte	€ 10.527
Totaal drie gemeenten	€ 137.322

Totaal onderhoudskosten fietspaden per gemeente (exc. bebording) **vanaf 2018**

Totaal Deventer	€ 59.448
Totaal Olst-Wijhe	€ 8.436
Totaal Raalte	€ 10.527
Totaal drie gemeenten	€ 78.411

Bijlage 4

Quick scan Recreatiegemeenschap Salland

Quick scan Recreatiegemeenschap Salland.

In de bestuursvergadering van 16 maart jl. heeft het bestuur besloten voorbereidingen te treffen om tot opheffing van de gemeenschappelijke regeling (GR) over te gaan.

Het bestuur heeft gevraagd een Quick scan op te stellen voor de ontvlechting inclusief een tijdspad voor het vervolg.

Hieronder zal ik ingaan op de onderwerpen die bij een ontvlechting aan de orde moeten komen:

1. opheffen van de regeling: de GR zegt in artikel 40:

De regeling kan worden opgeheven bij daartoe strekkende besluiten van de gemeentebesturen (colleges en raden) van alle deelnemers. Ingeval van opheffing besluit het bestuur tot liquidatie en stelt de nodige regelen. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van de deelnemers in de financiële gevolgen van opheffing. Het wordt door het algemeen bestuur, de bevoegde organen van de deelnemers gehoord, vastgesteld. Het dagelijks bestuur is belast met de liquidatie.

2. Personeel: inventarisatie van de dienstverbanden van het personeel. De secretaris is gedetacheerd vanuit de gemeente Raalte, de gemeenten Deventer en Olst-Wijhe leveren ondersteunende diensten.

3. Eigendommen: er moet een inventarisatie komen van roerende en onroerende zaken in eigendom van het schap en wat daarmee moet gaan gebeuren. Van belang hierbij is hoe de huidige taken van het schap worden vervolgd.

4. Juridische aspecten: geïnventariseerd moet worden welke juridische gevolgen de opheffing heeft. Daarbij gaat het vooral om rechten en verplichtingen, die voortkomen uit door het schap afgesloten overeenkomsten.

5. Financiële aspecten: de deelnemers leveren een jaarlijkse bijdrage aan het schap. Het schap heeft een meerjarenonderhoudsprogramma opgesteld, waaruit moet blijken wat de structurele verplichtingen zijn. Bij het overdragen van de taken zal ook budget moeten worden overgedragen, bij voorkeur in de vorm van een afkoop. Er moet een besluit worden genomen over de verdeling van het eventueel resterende vermogen. Hierbij wordt ook nagegaan of nog rekening moet worden gehouden met het uittreden van Hellendoorn en Rijssen-Holten in 2003 en de door deze gemeenten betaalde afkoopsom.

6. Het beheer van opheffing van de GR: in mijn eerdere notitie heb ik aangegeven wat de mogelijkheden hiervoor zijn:

- a. het beheer overdragen aan de afzonderlijke gemeenten
- b. het beheer uitvoeren in een gezamenlijke werkorganisatie
- c. het beheer overdragen aan een derde: in dit kader kunnen worden genoemd Leisureland en Marketing Oost

Bij het overdragen van het beheer dient het onderdeel kwaliteit aandacht te krijgen. In welke kwaliteit bevinden zich de paden/routes en wat is de gewenste kwaliteit. Uiteraard kan dit betekenis krijgen bij de overdracht van budgetten/afkoop. Gelet op de tot nu toe gehanteerde werkwijze is het aan te bevelen enige uniformiteit te leggen in de nieuwe afspraken.

7; Archieven: de aanwezige archieven zullen moeten worden afgesloten.

Actueel

Op dit moment loopt er onder regie van de provincie een project **kwaliteitsimpuls** van voorzieningen in de provincie, waaraan ook de RGS deelneemt. Het project zou aanvankelijk in oktober 2016 worden afgerond, maar heeft vertraging opgelopen. Het fietsknopennetwerk wordt geactualiseerd en er dient een bestek te worden opgesteld voor incidentele aanpassingen. Daarbij is sprake van het aanvullen van de TOP's met TIP's in elke kern.

Het lijkt logisch om voor het tijdpad van de ontvlechting de afronding van dit project als "momentum" te kiezen. Verwacht mag worden, dat e.e.a. nog doorloopt in 2017. Daarmee zou als einddatum van de GR kunnen worden gekozen voor opheffing per 1 januari 2018.

Dat geeft ook de tijd voor alle activiteiten die gedaan moeten worden. M.i. kunnen alle onderdelen in een projectorganisatie van de drie gemeenten worden opgepakt en uitgevoerd. Als er iets meer tijd is lijkt de beschikbaarheid van medewerkers uit de eigen geledingen ook realistisch.

Tijdpad

Het volgende tijdpad zou kunnen worden opgesteld

1.principebesluit deelnemende gemeenten	derde kwartaal 2016
2.opstellen liquidatieplan door schap	vierde kwartaal 16/eerste kwartaal 17
3.aanbieden liquidatieplan aan raden voor commentaar	tweede kwartaal 17
4.vaststellen liquidatieplan door schap	tweede kwartaal 17
5.besluit tot opheffing door gemeenten	juni-sept 17
6. besluit tot opheffing toezenden aan GS	
6.Overdracht rechten en verplichtingen	derde kwartaal 2017
7.Afronding liquidatie	

Projectorganisatie.

Met het oog op de opdracht en het tijdpad is het verstandig een projectorganisatie in te stellen.

Zo mogelijk kan uit de drie deelnemende organisaties een projectteam worden geformeerd, waarin de drie beleidsambtenaren recreatie zitting hebben en de huidige secretaris als adviseur betrokken is. De projectleiding kan ook binnen de drie organisaties worden gezocht.

De disciplines juridisch, financiën en archief kunnen op ad hoc basis ondersteuning bieden.

Eventueel kan een externe deskundige worden ingeschakeld.

Olst, mei 2016.

Arie Oeseburg

Bijlage 5

Brief RGS aan gemeenten inzake uitstel besluitvormingsproces

Verzonden brief aan de gemeenteraden van Deventer, Olst-Wijhe en Raalte

Bezoekadres:
Zwolvestraat 16
Raalte
Postadres:
Postbus 140
8100 AC Raalte

Datum: 13 oktober 2017
Kenmerk: PK/2017-11
Onderwerp: Uitstel besluitvorming toekomst Recreatiegemeenschap Salland
Bijlage(n): -

Geachte Gemeenteraad,

Bij brief van 14 juli 2016 heeft het bestuur van de Recreatiegemeenschap Salland (RGS) u geïnformeerd over het uitvoeren van een verkenning naar de mogelijkheden tot en de consequenties van het opheffen van de gemeenschappelijke regeling. Uitgangspunt daarbij is, dat de huidige beheers- en exploitatietaken zonder kwaliteitsverlies uitgevoerd kunnen blijven worden. In die brief is een planning opgenomen die uitging van een mogelijke opheffing van de gemeenschappelijke regeling eind 2017. In tegenstelling tot wat in die brief is gecommuniceerd, kan het besluitvormingsproces (besluiten door het dagelijks en algemeen bestuur van RGS, colleges en gemeenteraden van Deventer, Olst-Wijhe en Raalte) over het resultaat van de verkenning niet worden afgerond in het jaar 2017.

Proces toekomst RGS

De eerste stap in het proces was dat de gemeenteraden werden uitgenodigd om de gevoelens over een mogelijke opheffing van RGS aan te geven en aandachtspunten en voorwaarden voor het verdere traject aan ons mee te geven.

In oktober 2016 hebben de colleges, mede namens de gemeenteraden, gereageerd en dat heeft een vijftal uitgangspunten opgeleverd:

1. Kwaliteitsniveau van de huidige voorzieningen handhaven.
2. Minimaal financieel neutrale uitvoering van huidige werkzaamheden in nieuwe opzet.
3. Complete financiële uitwerking (inclusief reserves en groot onderhoud).
4. Soepele overgang naar nieuwe opzet. Helderheid over de voorzieningen en staat van onderhoud en eigendom.
5. Goede overgang personeel (secretaris) RGS

Huidige stand van zaken

De inventarisatiefase met betrekking tot eigendommen, rechten en plichten conform overeenkomsten, alsmede het onderdeel financiën en juridische aspecten hebben meer tijd gevraagd dan verwacht. Voorts is er in de provincie Overijssel een traject op gang gekomen om onder regie van Gastvrij Overijssel (publiek/private samenwerkingsverband) de kwaliteit van de routestructuren te borgen. Het resultaat van dat traject is van belang voor de nabije toekomst.

Bovengenoemde ontwikkelingen hebben er toe geleid, dat binnen het geplande tijdsplan nu niet aan de door de gemeenteraden vastgestelde uitgangspunten 3, 4 en 5 kan worden voldaan. Eén en ander is besproken in de vergadering van het dagelijks bestuur van de RGS op 20 september 2017.

RGS T: 06 - 13 228 114 E: info@rgsalland.nl
IBAN: NL59 BNGH 0285 0995 58 van de gemeente Deventer inzake RGS, bij de Bank Nederlandse Gemeenten
KvK: 61680531 BTW: NL0019.32.581.B.01

Besluit bestuur tot uitstel

Gelet op het hiervoor vermelde heeft het dagelijks bestuur van de RGS besloten om de besluitvorming over de mogelijke opheffing van RGS als gemeenschappelijke regeling uit te stellen en de mogelijke opheffing nu te voorzien voor 1 januari 2019. Het algemeen bestuur heeft hier vervolgens mee ingestemd.

Vervolg

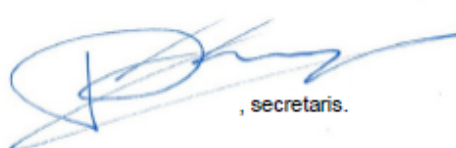
Het dagelijks bestuur van de RGS zal zo spoedig mogelijk een nieuwe planning vaststellen en u daarover informeren. Voor de juridische en financiële aspecten dient nog (extern) advies geleverd te worden. De inhoud van dit advies wordt betrokken bij het resultaat van de verkenning, waarna de definitieve planning kan worden afgerond.

Bij het opstellen van de planning wordt rekening gehouden met de besluitvormingstermijnen met betrekking tot Perspectiefnota, Voorjaars- of Zomernota, Kadernota en begroting 2019.

Met een vriendelijke groet,
Dagelijks Bestuur RGS

, voorzitter.

, secretaris.

Bijlage 6

‘Staat van investeringen’ bij concept Jaarrekening 2017 (versie 15/3/18)

Totaal van de onderverdeling van de boekwaarde van de vaste activa naar gemeente:				
Boekwaarde in euro's per 31 december 2017 (Bron: concept jaarrekening 2017 versie 15 maart 2018)				
-				
	Totaal	Deventer	Raalte	Olst Wijhe
*Objecten (excl fiets- en wandelnetwerk)	297.547	181.814	77.821	37.912
**Fietsnetwerk	7.547	4.861	1.807	879
**Wandelnetwerk	97.735	62.952	23.398	11.384
	402.828	249.626	103.026	50.176

Verdeling activa	Boekwaarde 31-dec-17	In procenten
Deventer	249.626	61,97%
Raalte	103.026	25,58%
Olst Wijhe	50.176	12,46%
	402.828	100,00%

Bijlage 7

‘Staat van langlopende geldleningen 2018’

De BNG geeft de volgende stand van de langlopende leningen en het te betalen afkoopbedrag weer:

FO-nr	Instrument	Einddatum	Restant	Rente	Agio	Afkoopwaarde	Coupon
63225	TI/EUR/40.84823.0/960201-210201	01-02-2021	27.227	1.486	2.233	30.946	6,55
66146	TI/EUR/40.86980.0/970801-220801	01-08-2022	62.567	1.301	9.118	72.987	6,24
158073	EUR/SF/40.102151/310919/4.95	19-09-2031	99.774	988	30.402	131.164	4,95
354579	EUR/SF/40.109321/391001/2.95	03-10-2039	265.375	1.308	51.891	318.574	2,95
			454.943	5.084	93.644	553.671	

Bijlage 8

'Factsheets 'Fietsen Overijssel 2017' + 'Regiomonitor Salland 2015

FACTSHEET FIETSEN OVERIJSEL 2017

De bakermat van de fiets en het sportief fietsen ligt in Overijssel. In 1869 werd de eerste Nederlandse fietsfabriek Burgers in Deventer opgericht. De eerste Nederlandse wielclub 'Immer Weiter' werd in 1871 eveneens in Deventer opgericht.

KENGETALLEN FIETSEN

1000 KILOMETER per jaar fietst de Overijsselaar. Dat is het meest van iedereen.

10% Dit is 10% van de totaal afgelegde afstand.

Voor **34%** van de verplaatsingen neemt Overijsselaar de fiets.

13,2 KM/U: Overijsselaars fietsen het hardst en/of hebben het minste last van oponthoud.

4250 KILOMETER fietsnetwerk ligt in Overijssel. Dat is een retourtje Enschede-Moskou!

48% van de Nederlanders fietst in zijn vrije tijd.

In Overijssel is dit **53%**

Dat levert **€17,9** MILJOEN op aan directe bestedingen in Overijssel.

FIETSEN TIJDENS DE VAKANTIE

Tijdens **32%** van de binnenlandse vakanties in Overijssel wordt gefietst.

HOTEL <20%
KAMPEREN >50%

PLANNEN FIETSRUTES

85-90% van de fietsers komt uit de eigen provincie.

De sportieve fietser (racefiets/ATB/MTB) plant vaker:

Dit verklaart waarom slechts **1/3^e** zijn route vooraf plant.

Deze sportieve fietser plant online en volgt relatief vaak apps of navigatie op de fiets.

BESTE FIETSPROVINCIE

55% van de Nederlanders vindt zijn eigen woonprovincie de #1 fietsprovincie van Nederland.

DRENTHE (#1)
EN GELDERLAND (#2) krijgen de meeste stemmen uit andere provincies.

50%

Zij die gepland hebben:

56% volgt bordjes. Dit is voor alle leeftijden de #1.

Als mensen plannen dan:

19% **18%**

VOLGEN VAN ROUTE: GENERATIEVERSCHIL

	kaart	printje	app	gedownloade route
OUD (60+)	23%	14%	3%	4%
JONG (30-)	10%	3%	23%	30%

FACTSHEET REGIOMONITOR 2015 SALLAND

BESTEDINGEN, OVERNACHTINGEN EN BANEN

2015

€60,4
MILJOEN
BESTEDINGEN

1,4
MILJOEN
NACHTEN

5.865
BANEN

2012

€56,7
MILJOEN

1,5
MILJOEN

5.784

2013

€57,4
MILJOEN

1,7
MILJOEN

5.778

2014

€65,8
MILJOEN

1,5
MILJOEN

5.819

6% VAN DE TOTALE WERKGELEGENHEID IS TOERISME EN RECREATIE

20% VAN DE TOERISTISCHE BESTEDINGEN IN OVERIJSEL WORDT GEDAAN DOOR BUITENLANDSE GAST

8,5% VAN DE OVERNACHTINGEN IN LOGIESACCOMMODATIES IN OVERIJSEL WORDT GEDAAN DOOR BUITENLANDSE GAST

NAAMSBEKENDHEID

20%
SPONTAAN

68%
GEHOLPEN

PROFIEL BEZOEKERS SALLAND

NL bevolking

Overijssel dagrecreant

Salland dagrecreant

Overijssel verblijfsrecreant

Salland verblijfsrecreant

■ Rood ■ Geel ■ Lime ■ Groen ■ Aqua ■ Blauw ■ Paars

INSPIRATIE VOOR VAKANTIE

36%
EERDER GEWEEST/
KOMEN VAKER
IN DEZE REGIO

30%
VIA FAMILIE/
VRIENDEN/
COLLEGA'S

23%
INTERNET

37%
EERDER GEWEEST/
KOMEN VAKER
IN DEZE REGIO

35%
VIA FAMILIE/
VRIENDEN/
COLLEGA'S

21%
SPONTANE
INGEVING

BELANGRIJKSTE REDEN OM TE KOMEN (DAG)

Max 3 antwoorden p.p.

61%
ONTSPANNEN

39%
TIJD DOORBRENGEN MET
FAMILIE OF VRIENDEN

22%
CULTUUR OF GESCHIEDE-
NIS OPSNUIVEN

19%
NIEUWE DINGEN
ZIEN OF MEEMAKEN

16%
WINKELEN

BELANGRIJKSTE REDEN OM TE KOMEN (VERBLIJF)

Max 3 antwoorden p.p.

68%
ONTSPANNEN

46%
TIJD DOORBRENGEN MET
FAMILIE OF VRIENDEN

25%
ACTIEF OF SPORTIEF
BEZIG ZIJN

20%
CULTUUR OF GESCHIEDE-
NIS OPSNUIVEN

17%
NIEUWE DINGEN
ZIEN OF MEEMAKEN

WAT RAADT U MENSEN AAN TE GAAN DOEN IN SALLAND (DAG)?

63%
WANDELEN

58%
FIETSEN

44%
BEZOEK STAD

32%
BEZOEK TERRAS

31%
BEZOEK DORP

WAT RAADT U MENSEN AAN TE GAAN DOEN IN SALLAND (VERBLIJF)?

65%
FIETSEN

60%
WANDELEN

46%
BEZOEK STAD

30%
BEZOEK TERRAS

28%
BEZOEK DORP

Bronvermelding:
MarketingOost, Regiemonitor 2015 & LISA 2015

MarketingOost
KENNIS, DINERANTE & PRODUCTONTWIKKELING

Kijk voor de volledige rapportage en overige
factsheets op www.marketingoost.nl/publicaties.

